

Gorenjski Glas

PETEK, 8. MARCA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 20, CENA 2,80 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Prenova jeseniške železniške postaje

Jesenice letos čaka eden največjih projektov v zgodovini – nadgradnja železniške postaje in območja ob njej. S podhodi bodo povezali severni in južni del mesta, saj ga železnica deli na dva dela, vlaki bodo vozili do Hrušice.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Gre za velik in pomemben projekt, ki je mnogo več kot zgolj prenova železniške postaje, je na predstavitvi projekta nadgradnje Železniške postaje Jesenice v sredo na Jesenicah dejala ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek.

Novo podobo bo dobila sama stavba železniške postaje, vključno s pročeljem, stavbnim pohištvom in streho. Poleg čakalnic bo urejen večnamenski prostor, kjer bo deloval tudi TIC Jesenice, potnikom bodo na voljo sanitarije.

Velika pridobitev za Jesenice bo nov podhod, ki bo povezal severni in južni del mesta in omogočil varnejše prečkanje tirov. Obstoječi podhod pod postajnimi tiri bodo podaljšali, obnovili podvoz Podmežakla in zgra-

Ocenjena vrednost projekta je 137 milijonov evrov.

dili dve novi stopnišči. Nov bo most čez potok Jesenica, uredili bodo parkirišča.

Železniška proga bo podaljšana do Hrušice, tako bosta nastali dve novi

postajališči, in sicer na Plavžu ter na Hrušici. Vlaki bodo torej vožnjo z Jesenic nadaljevali do Hrušice.

»Kot župan se veselim celovite prenove dotrajane železniške postaje in celotne infrastrukture, pomembno je tudi, da se uredijo parkirišča, ki so rak rana Jesenic,« je dejal jeseniški župan Peter Bohinec in poudaril, da je zlasti pomembno, da bodo s podhodi povezali severni in južni del mesta, ki ju že desetletja ločujejo železniški tiri. Kot je poudaril, bo po prenovi mesto zaživel novi, sodobni dimenziji.

► 2. stran

Jeseniški župan Peter Bohinec in ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek na jeseniški železniški postaji / Foto: Nik Bertonec

Vreme močnejše od organizatorjev

Slabo vreme je botrovalo odločitvi mednarodne smučarske zveze, da je v torek najprej odpovedala veleslalomsko tekmo, nato pa v sredo še slalom za 63. Pokal Vitranc.

VILMA STANOVNIK

Kranjska Gora – Toplo vreme in predvsem deževje sta ne le stopila sneg, ki so ga delavci razporedili po progi, temveč je toplejša zemlja začela topiti sneg tudi s spodnje strani. »Vreme letos Pokalu Vitranc ni bilo naklonjeno. Vložili smo maksimalen trud, da bi tekmo obdržali, vendar je bila narava letos, po 23 letih, mnogo močnejša od nas. Ne preostane nam nič drugega, kot da vas povabimo na 64. Pokal Vitranc prihodnje leto,« je po odpovedi tekem poudaril predsednik OK Pokala Vitranc Gregor Benedik.

Organizatorji tekem za svetovni pokal na čelu z vodjo tekmovanja Janezom Šmitkom so se trudili pripraviti progo, a je bilo na koncu vreme močnejše od njih. / Foto: Gorazd Kavčič

Drage bralke,
želimo vam prekrasen
dan žena!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Ne vpijem na ljudi in ne loputam z vrati. Mi ni treba

Eva Hribnik je v poklicu operne režiserke združila dve svoji veliki ljubezni: ljubezen do glasbe in do gledališča. Ustvarja v Sloveniji in v mednarodnem prostoru.

► 15. stran

AKTUALNO

Bele rože na vhod sodišča

Na Jesenicah je potekal shod proti spolni zlorabi otrok skupine Bela roža. Okoli sedemdeset ljudi se je z belim cvetjem v rokah podalo proti jeseniškemu sodišču in podprlo namen shoda.

3

GORENJSKA

Odstranjujejo vojaška objekta

Konec februarja je izbrani izvajalec začel odstranjevati dva objekta v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli, ki sta se novembra lani zaradi plazu znašla na robu previsa nad reko Savo Bohinjko.

4

GG+

Zvok harfe je zanjo čaroben

»Premalokrat se vračam v Glasbeno šolo Jesenice, ki mi je dala res ogromno. Najprej ljubezen do harfe, potem pa tudi veliko čudovitih poznanstev z odličnimi ljudmi,« pravi harfistka Leto Križanič Žorž.

11

ANKETA

To je dan, ko slavimo vse ženske

Danes slavimo ženske. Zanimalo nas je, kako na mednarodni dan žena gledajo mimoidoči. Kaj jim pomeni, kako vidijo položaj žensk, smo že dosegli enakopravnost spolov?

24

VREME

Danes bo oblačno. Jutri zjutraj se bodo padavine od zahoda razširile nad vso Slovenijo. V nedeljo bo oblačno in deževno.

3/8 °C

jutri: oblačno in deževno

917703521666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

New Swing Quartet in Oto Pestner

Priljubljena skupina, ki deluje že več kot 55 let, v soboto, 16. marca, ob 20. uri v Festivalni dvorani Ljubljana pripravlja jubilejni gala koncert, na katerem se bodo občinstvu predstavili z repertoarjem največjih gospelovskih, svingovskih in džezovskih uspešnic ter z izborom zimzelenih uspešnic Ota Pestnerja. V več kot pol stoletja trajajočem delovanju so nastopili na več tisoč koncertih po celem svetu, nastopali so v najbolj prestižnih dvoranah kot tudi na stadionih, izdali so 46 albumov ter peli predsednikom, kot sta Tito in Bill Clinton, ter papežu Janezu Pavlu II., prejeli so več nagrad za življenjsko delo.

Enemu naročniku Gorenjskega glasa bomo podelili dve vstopnici za ta koncert. Za sodelovanje v žrebanju imenujte vsaj še enega člana New Swing Quarteta poleg Ota Pestnerja. Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 11. marca, zjutraj na koticek@g-glas.si.

Bid Bang Radovljica na dobrodelnem Korakovem koncertu

V soboto, 16. marca, ob 19. uri vas društvo Klub En korak več in Center Korak iz Kranja vabita v Biotehniški center Naklo v Strahinju na glasbeno poslastico, koncert orkestra Bid Bang Radovljica. Skupina ljubiteljskih glasbenikov, ki jo že več kot dvajset let vodi dirigent Blaž Trček, se bo predstavila s programom rokovskih uspešnic iz obdobja od 1965 do 2002. Poleg 18-članske instrumentalne zasedbe se jim bosta pridružila tudi dekliski pevski zbor Do Re Mi ter solist Sergej Škofljanc. Koncert je dobrodelen, celoten izkupiček od vstopnic bo namenjen uporabnikom Centra Korak, ki združuje osebe s pridobljeno možgansko poškodbo.

En naročnik Gorenjskega glasa bo prejel dve vstopnici za koncert, v žrebanju pa lahko sodelujete tako, da odgovorite na vprašanje: Katerega leta je bila ustanovljen orkester Bid Bang, če bo letos praznoval četrto stoletje delovanja? Odgovore s svojimi podatki do ponedeljka zjutraj pošljite na koticek@g-glas.si.

Nagrajenka

Dve vstopnici za koncert skupine Strong – Robbie Williams Tribute, ki bo to soboto v Orto baru v Ljubljani, prejme **Tjaša Brus Pičman** iz Kranja. Čestitke!

Gregorjevo in Vuč u vudo na Zgornji Beli

Zavod za turizem Preddvor v ponedeljek, 11. marca, vabi na delavnico izdelave in spust gregorčkov po potoku Belica. Delavnica se začne ob 17. uri na Petanovi domačiji (Zg. Bela 41), spust gregorčkov bo ob 18. uri pri Tomaževi kajži (Zg. Bela 61). En naročnik Gorenjskega glasa bo prejel družinsko vstopnico za ogled gradu Dvor v Preddvoru. Za sodelovanje v žrebanju napišite, kaj predstavlja praznik gregorjevo, in odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 14. marca, zjutraj.

Darilo
iz žrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **JOŽE ŠTENDLER** iz Bohinjske Bistrice.

Prenova železniške postaje

◀ 1. stran

Kot je povedal vodja sektorja za investicije v železnice Dejan Jurkovič, je železniška infrastruktura na Jesenicah dotrajana, neustrezen je dostop do peronov, premalo je peroniziranih tirov. Ni omogočeno obratovanje tovornih vlakov dolžine 740 metrov, ki je danes evropski standard, pri menjavi vleke oziroma lokomotiv pa je oviran promet ostalih vlakov.

- Postajo dnevno uporablja okoli 600, letno pa okoli 200.000 potnikov.
- Skoznjno dnevno pelje 55 potniških in 35 tovornih vlakov.
- Po prenovi in ko bo zgrajen tudi drugi tir do Ljubljane, bi se število vlakov in potnikov lahko podvojilo.

S celovito prenavo bodo zagotovili uporabnikom prijazno infrastrukturo in povečali varnost. Med drugim bodo obnovili vozno mrežo, signalnovarnostne, telekomunikacijske in elektroenergetske naprave, nadgradili 21 kilometrov novih tirov, obnovili centralno

Projekcija, kako naj bi bilo videti območje jeseniške železniške postaje po prenovi. Nova bosta tudi dva pokrita perona. / Foto: Ministrstvo Za Infrastrukturo

postavljalnico. Nekaj dotrajanih objektov bodo tudi porušili. Za zmanjšanje hrupa bodo postavili 1,8 kilometra protihrupnih ograj.

Ob tem so poudarili, da gre za velik obseg del in veliko investicijo, ne nazadnje je tudi postaja med večjimi v državi, primerljiva z ljubljansko in celjsko.

Zakaj se je projekt podražil

Na novinarski konferenci so podrobno predstavili tudi finančni del investicije. V zadnjih dneh je namreč javnost razburila informacija,

da se bo projekt s prvotnih 83 milijonov podražil na 137 milijonov evrov. Kot je poudaril Marko Movrin z DRI, Družbe za razvoj infrastrukture, je bila leta 2021 investicijska vrednost res ocenjena na 83 milijonov evrov, a so v projekt naknadno vključili dodatna dela, in sicer izvedbo manipulativnih tirov, novega podhoda in mostu. Poleg tega so se v zadnjih treh letih cene na gradbenem trgu dvignile, svoje je prispevala tudi inflacija. Danes je tako ocenjena vrednost gradbenih del 137 milijonov evrov.

Najnižja ponudba sto sedemdeset milijonov

A kot kaže, bo v resnici projekt še bistveno dražji. Razpis za izbiro izvajalca del je namreč že zaključen, prispele so tri ponudbe, najnižja ponudba pa je bistveno višja od ocenjene vrednosti in znaša 170 milijonov evrov. Trenutno so ponudbe v fazi pregledovanja, je dejal Jurkovič, zatem pa bodo sprejeli odločitev, ali bo kakšna ponudba sprejeta ali ne.

Ko bodo izvajalca izbrali, naj bi gradnja potekala dve leti.

Skrb za kader vseevropski problem

Evropski poslanec dr. Milan Brglez se je včeraj v Domu Viharnik v Kranjski Gori in Domu upokojencev Kranj seznanil s problematiko na področju dolgotrajne oskrbe, predvsem s kadrovske problematiko.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Kranjska Gora – »Sem evropski poročevalec za oskrbo, torej tudi za dolgotrajno oskrbo, zato se na takšnih obiskih seznanjam s stanjem v javni mreži domov za starejše v Sloveniji. Smo starajoča se družba, zato bo treba tudi na evropski ravni razviti mehanizme finančne podpore za na eni strani dostopnost do dolgotrajne podpore in na drugi strani tudi za skrb za kadre, ki je vseevropski problem,« je po obisku Doma Viharnik v Kranjski Gori in Doma upokojencev Kranj povedal evropski poslanec Milan Brglez.

Direktorica Doma upokojencev Kranj Nadja Gantar je povedala, da so gosta seznanili z zaskrbljenostjo, kako bo zakon o dolgotrajni oskrbi realiziran v praksi. »Za nas je trenutno največja skrb dobiti izobražen kader, saj njegovo pomanjkanje vpliva tudi na izgorelost

Evropski poslanec dr. Milan Brglez v pogovoru z direktorico Doma upokojencev Kranj Nadjo Gantar, zaposlenimi in stanovalci doma / Foto: Gorazd Kavčič

obstoječega kadra. Ne vidimo svetle točke v prihodnosti, ker delo ni stimulatívno in se opravlja za minimalno plačo.«

Brglez se strinja, da državo čaka še veliko dela, da bo zakon o dolgotrajni oskrbi zaživel, kot bi moral. Trenutno se mu zdi ključno, da bodo

tudi storitve za neformalni del dolgotrajne oskrbe, kot je oskrba na domu, morale biti del javne mreže, ker to predvideva vsaj nekaj nadzora in poskus preprečevanja zlorab. »Ključno je tudi, da tisti, ki so že zdaj v domovih za starejše, niso na slabšem.« Ob obisku Doma Viharnik v

Kranjski Gori, ki ga upravlja zasebni koncesionar, ga je presenetilo, da imajo kljub vsemu zelo mlad kolektiv. »Mislim, da bi si morali take dobre prakse znotraj našega sistema domov za starejše izmenjevati, če bomo želeli ohranjati storitve vsaj na sedanjem nivoju,« je dejal.

Bele rože na vhod sodišča

Na Jesenicah je minulo sredo potekal shod proti spolni zlorabi otrok skupine Bela roža. Okoli sedemdeset ljudi se je z belim cvetjem v rokah podalo proti jeseniškemu sodišču in podprlo namen shoda.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – »Namen shoda in nasploh tudi skupine Bela roža je, da se opozarja na to, kako velik problem je spolna zloraba otrok v Sloveniji,« je pojasnil predstavnik skupine Jaka Petrič. Podatki kažejo, da je v Sloveniji v tem trenutku skoraj 25 tisoč otrok, ki so žrtve spolne zlorabe.

odstotkov storilcev pa je družinskih članov. To so podatki, ki se jih ljudje premalo zavedajo. Storilci niso ljudje, skriti v kombijih, temveč ljudje, ki so nam blizu, so v naši družbi,« je pojasnil Petrič in dodal, da nedavni primer ravnatelja jeseniške osnovne šole kaže na to, da gre za osebe, ki so na položajih avtoritete, na polo-

Vhod sodišča so zapolnile bele rože, simbol slovenskega boja proti spolni zlorabi otrok. / Foto: Nik Bertoncej

že dopušča,« je pojasnil Petrič in dodal, da v skupini Bela roža pozivajo k sistemskim rešitvam, kjer bi morali imeti tako obsojeni kot tudi žrtve dostop do rehabilitacijskih sredstev.

Strah je vselej prisoten

Približno sedemdeset ljudi se je z belimi rožami v rokah zbralo pred Osnovno šolo Prežihovega Voranca ter krenilo proti jeseniškemu sodišču, kjer so položili cvetje. Pred sodiščem je spregovorila tudi mama mladoletne žrtve spolne zlorabe. »Ko sem se zavedela, kaj se je zgodilo, se mi je naprej sesul svet. Kako

nisem znala zaščititi svoje hčere, kako nisem videla. Tega v svojem domu nikakor ne pričakuješ, zato je groza toliko večja,« je poudarila in dodala, da je kaj hitro spoznala, da bo za zaščito svoje družine na žalost morala poskrbeti sama. »V večini primerov se osumljencu odredi pripor, zato smo bili vsi presenečeni, da je dobil le prepoved približevanja.

Jaka Petrič: »Storilci niso ljudje, skriti v kombijih, temveč ljudje, ki so nam blizu ...«

Junija lani se je peljal skozi našo vas, vendar s tem uradno ni kršil prepovedi, saj hčere takrat ni bilo doma,« je razložila in v nadaljevanju poudarila, da se ji koncept hiše za otroke zdi super, saj otrokom omogoča zaslivanje na bolj prijazen način in jim prihrani izkušnjo s sodno dvorano, vendar je po njenem mnenju za varnost premalo poskrbljeno. »Strah, ki ga čutim, kamorkoli grem, je stalno prisoten. Najbolj varno se počutim doma, ko lahko zaklenem vrata,« je še dejala.

Jaka Petrič, predstavnik skupine Bela roža / Foto: Nik Bertoncej

Kot je dejal Petrič, predstavnik skupine, ki je trenutno v fazi vzpostavljanja zavoda, je številka alarmantna, njihov glavni cilj pa je ozavestiti ljudi, da se zavedo, za kako velik problem gre. »Storilci v 90 odstotkih žrtve poznajo, 60 odstotkom storilcev družine zaupajo, kar 30

žajih, ki jih zasedajo zaupanja vredne osebe. Pripravili so tudi spletno peticijo proti spolni zlorabi otrok, ki jo je podpisalo že več kot 450 ljudi. »Naš namen ni spreminjanje zakonika, naš namen je, da storilci dobijo kazni, ki ustrezajo njihovim dejanjem znotraj tega, kar zakon

Lepo število udeležencev je prišlo podpret namen shoda in nastajajočega zavoda Bela roža. / Foto: Nik Bertoncej

Bo prišlo do mediacije?

Po torkovih pogajanjih je sindikat Fides pozdravil pobudo Odvetniške zbornice Slovenije za mediacijo.

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – »Pogovori s predsednikom vlade dr. Robertom Golobom, ministrico za zdravje dr. Valentino Prevolnik Rupel in pogajalsko skupino so vendarle prispevali k temu, da bomo v sindikatu Fides po osmih tednih stavke prejeli konkreten pisni predlog reševanja naših stavkovnih zahtev,« so po torkovih pogajanjih sporočili s sindikata Fides in pri

tem dodali, da pa jih skrbi, saj so pogovori razkrili, da si vsebinsko že podpisanih sporazumov vsaka stran razlaga drugače.

Posledično so v Fidesu predlagali, da se na pogajanja vključi mediator, vendar vladna pogajalska stran odgovora na to temo ni podala. »Z optimizmom smo sprejeli prejeto pobudo za pomoč pri mediaciji v okviru Mediacijskega centra Odvetniške akademije pri Odvetniški

zbornici Slovenije. Ob tem pozivamo vladno stran, da tudi sami sprejmejo ponujeno pobudo in aktivnosti začnemo čim prej,« so dejali.

Vključitev mediatorja podpirajo tudi nekatere organizacije. Iz Zbora za republiko so denimo sporočili, da je klasična stavka za delavske pravice v primeru zdravnikov že davno prešla v nevarno ideološko-družbeni spopad. »Kot edini izhod iz te slepe ulice se ponuja

mediacija, v kateri nimajo besede le oblast, zakoni in odredbe, ampak tudi ljudje kot ljudje. Iščemo torej verodostojnega mediatorja, človeka širokega srca, človeka empatije, nekonfliktnosti in globokega razumevanja državnih vprašanj. Človeka, ki bi bil po našem prepričanju sprejemljiv za obe strani. To je prejšnji predsednik države Slovenije, gospod Borut Pahor,« so zapisali v svojem predlogu.

k

KOMENTAR
NIKA TOPORIŠ

Dan za žensko refleksijo

Ob dnevu žena se spominimo na pogum, vztrajnost in neomajno predanost žensk skozi zgodovino. Ženske so se vedno borile za svoje pravice, enakost in možnost udejstvovanja v vseh družbenih sferah. V preteklih stoletjih so mnoge stopile iz cone udobja tradicionalnih vlog gospodarice in gospodinje, da bi spreminjale tok zgodovine in da njihov intelekt ne bi bil zanemarjen. Borile so se za osnovno pravico izražanja volje skozi politiko, kar je pripeljalo do pomembnih sprememb v družbeni dinamiki. Vseeno pa so bile soočene z nešteti izzivi, ki so segali od omejenega dostopa do izobraževanja do diskriminacije na delovnem mestu.

Danes živimo v času, ko imajo ženske možnost, da postanejo gonilna sila sprememb. Njihova prisotnost in vpliv se širita v politiki, znanosti, umetnosti, gospodarstvu in drugih področjih. Mnoge so se zavihtele med vrhunske mislece, umetnike, aktiviste in voditelje, številne ženske so danes vodilne v svojih poklicih, njihovi prispevki pa so ključnega pomena za dinamičnost in raznolikost družbe. V Sloveniji je bilo lani po podatkih Statističnega urada Slovenije skoraj 1.054.000 žensk, njihova povprečna starost je bila 45,4 leta. Podatek, da je med delovno aktivnimi prebivalci 45,3 odstotka žensk, priča o njihovi dejavni vlogi v gospodarskem in družbenem kontekstu.

Opazam, da se pogosto pozablja pravi pomen dneva žena. To bi moral biti dan, namenjen refleksiji o dosežkih žensk, premisleku o neenakosti in priznavanju njihove vloge v družbi, vse bolj pa ga prekriva preproga komercialnih kampanj in marketinških trikov. Komercializacija tega praznika vodi k izgubi osrednje teme – potrebe po nadaljnjih prizadevanjih za enakost spolov, boju proti diskriminaciji in spoštovanju raznolikosti.

Prav tako je ključno, da se praznik žensk ne omeji na en dan v letu, temveč postane del trajnega prizadevanja za spremembe. Čeprav je pozitivno, da se ženskam posveča pozornost vsaj ob tej priložnosti, moramo hkrati delati na odpravljanju vsakodnevnih ovir, ki jih doživljajo v družbenih vlogah. Ob dnevu žena se torej spominjamo ne le dosežkov, temveč tudi izzivov, s katerimi so se ženske soočale skozi zgodovino. Le tako lahko praznik žensk postane resnična priložnost za premik k bolj enakopravni družbi. Vsak dan naj bo priložnost za učenje iz zgodovine, da bomo lahko ustvarjali bolj enakovreden in vključujoč svet za prihodnje generacije. Dan žena naj ne bo namenjen postopanju po trgovini in iskanju popolnega šopka. Raje se na pomembne ženske v naših življenjih spomnimo tako, da jim namenimo svoj čas in podporo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncej, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

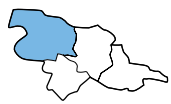
OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovra Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je polteden, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V SPOMIN

Marjan Pajntar

(1932–2024)

V 92. letu starosti se je poslovil prof. dr. Marjan Pajntar, mednarodno priznani ginekolog in porodničar, pionir na področjih psihosomatike in medicinske hipnoze, priljubljeni zdravnik in psiholog mnogih pacientov ter cenjeni mentor številnih mladih raziskovalcev in kliničnih delavcev.

Prof. dr. Marjan Pajntar se je rodil 6. septembra 1932 v Ljubljani in se po opravljeni gimnaziji leta 1952 vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani. Že kot študent se je vključil v raziskovalno delo in zanj leta 1956 prejel tudi Prešernovo nagrado. Zanimanje za odnos med duševnimi stanji in telesnimi odzivi ga je leta 1957 vodilo še k vzporednemu vpisu študija psihologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Po opravljenem študiju medicine se je odločil za specializacijo iz ginekologije in porodništva, ki jo je najprej opravljal v Porodnišnici Jesenice, dokončal pa leta 1965 v Porodnišnici Kranj, kjer je bil nato dolgoletni vodja porodniškega oddelka. Številne inovacije, ki jih je v tem času vpeljal v porodništvo, kot so na primer prisotnost očetov pri porodu in lajšanje porodne bolečine s pomočjo medicinske hipnoze, so Porodnišnico Kranj uveljavile kot eno izmed najboljših in najbolj zaželenih v takratni državi.

Leta 1969 je uspešno zagovarjal pionirsko doktorsko delo na področju psihosomatike in porodništva in bil ob pomembnih raziskovalnih dosežkih leta 1971 izvoljen v naziv docenta, leta 1978 v naziv izrednega profesorja, leta 1984 pa v naziv rednega profesorja. Med študenti na Medicinski fakulteti v Ljubljani je veljal za enega izmed bolj priljubljenih profesorjev. V letih med 1989 in 1999 je nato kot vrhunski strokovnjak in raziskovalec vodil Službo za raziskovalno delo Ginekološke klinike v Ljubljani in nekaj let deloval tudi kot vodja raziskovalne dejavnosti na celotnem Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. Za njegov izjemni prispevek na strokovnem, pedagoškem in raziskovalnem področju mu je Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije leta 1995 podelilo naziv višji svetnik.

Leta 1999 je postal vodja projekta Kakovost v zdravstvu v Sloveniji pri Zdravniški zbornici Slovenije, ki mu je leta 2009 podelila Hipokratovo priznanje za izjemno delo v medicini. Leta 2010 mu je takratni predsednik republike Slovenije prof. dr. Danilo Türk podelil tudi red za zasluge. O izjemnem akademskem prispevku prof. dr. Marjana Pajntarja priča tudi več kot 350 znanstvenih člankov ter več izdaj strokovne knjige Nosečnost in vodenje poroda.

V svoji dolgoletni karieri je prof. dr. Marjan Pajntar sodeloval tudi pri ustanovitvi številnih organizacij in društev, ki še danes predstavljajo pomemben prostor izmenjave strokovnih mnenj in napredka znanosti.

V zadnjih letih je prof. dr. Marjan Pajntar deloval predvsem kot predsednik in vodja izobraževanj v Društvu za medicinsko hipnozo Slovenije ter terapevt medicinske hipnoze v lastni praksi. Pomagal je mnogim ljudem z različnimi psihološkimi in psihosomatskimi težavami ter na področju uporabe hipnoze izobrazil številne kolege zdravnike in psihologe, ki nadaljujejo njegovo delo.

Vse do zadnjega je ostal aktiven tudi na drugih življenjskih področjih. Bil je ljubeč mož, oče štirim hčeram in dedek šestim vnukom. Bil je odličen gostitelj družinj za številne prijatelje, kjer jih je zabaval z igranjem trobente in z neusahljivim humorjem ter kulinarčno razvajal s svojimi odličnimi kuharskimi spretnostmi. Rad se je lotil tudi tehničnih in fizičnih del, vse od načrtovanja in gradnje hiše pa do sekanja drv. Bil je tudi velik ljubitelj narave. Njegov dom je bil vedno poln različnih rastlin, kot amaterski slikar pa je najraje upodabljal cvetlične motive. Poleg tega je skozi svoje življenje gojil različne živali, kot so ptice, ovce, kokoši in akvarijske ribe. Posebej svobodnega pa se je počutil takrat, ko se je lahko zavihtel v konjsko sedlo.

Kljub temu da je bil prof. dr. Marjan Pajntar izjemno cenjen predvsem kot vrhunski strokovnjak in raziskovalec, pa je mnogim predstavljal vzor tudi zaradi drugih osebnostnih kvalitete. Znan je bil po svoji večni radovednosti in veliki delovni vnemi, pa tudi srčnosti, hudomušnosti in edinstvenem čutu za sočloveka. Vedno si je znal vzeti čas in vzpostaviti pristen topel stik s svojim sogovornikom, ne glede na to, ali je šlo za pacienta, prijatelja ali zgolj bežnega znanca. Rad je imel ljudi in resnično se je trudil, da bi pomagal vsakemu, ki je to potreboval. In tudi mi smo ga imeli zato neizmerno radi.

Društvo za medicinsko hipnozo Slovenije

Odstranjujejo vojaška objekta

Konec februarja je izbrani izvajalec začel odstranjevati dva objekta v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli, ki sta se novembra lani zaradi plazu znašla na robu previsa nad reko Savo Bohinjko.

MAŠA LIKOSAR

Bohinjska Bela – Kot so pojasnili na ministrstvu za obrambo, je odstranitev objektov nujna, saj zdrsanje brežine pod njima povzroča spodkopavanje temeljev, zaradi česar se objekta nagibata in bi lahko nevarno zdrsnila v strugo Save Bohinjke. Skladišče je sicer vojska že kmalu po začetku plaze-

Na ožjem območju sedanjih objektov postavitev novih ni mogoča, zato bodo za potrebe Slovenske vojske nove skladiščne objekte zagotovili v drugem delu vojašnice.

nja varno izpraznila, že prej pa v njem ni bilo orožja ali druge nevarne opreme.

Izbrani izvajalec, podjetje TGM Petek, ki ga je najelo ministrstvo, je dozod odstranil vse notranje regale v skladišču, kritino na manjšem objektu in polovico kritine na večjem objektu. Ob tem so na obrambnem ministrstvu

Izvajalec je do zdaj odstranil vse notranje regale v skladišču, kritino na manjšem objektu in polovico kritine na večjem objektu. / Foto: Gorazd Kavčič

dodali, da območje ni povsem varno za odstranjevanje, zato izvajalec prilagaja tehniko in postopke glede na potrebe pri izvajanju odstranjevanja posameznih elementov stavb. Prav tako je podvržen vremenskim razmeram, saj se dela zaradi zagotavljanja varnosti lahko izvajajo le v suhem vremenu. »Delo poteka izredno počasi, ker se plazenje nadaljuje,

razmere na delovišču pa so izredno nevarne tudi za izvajalca in njegove delavce,« so pojasnili.

V nadaljevanju bo izvajalec na gradbišču pripeljal dodatno specialno mehanizacijo, s katero bo gradbeno konstrukcijo in material odstranjeval na varni razdalji ali z vlečenjem stran od nevarnega območja plazišča. Na ožjem območju

sedanjih objektov postavitev novih ni mogoča, zato bodo po navedbah ministrstva za

Izvajalec je objekte začel odstranjevati 20. februarja.

potrebe Slovenske vojske nove skladiščne objekte zagotovili v drugem delu na območju vojašnice.

Tretjina projektov že izvedena

Približno tretjina od devetindvajsetih projektov, izglasovanih v okviru radovljiškega dvoletnega participativnega proračuna, je bila že izvedena, tretjino so začeli lani in jih bodo dokončali letos, del projektov pa bodo v celoti izvedli v letošnjem letu.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Proračun Občine Radovljica je tudi za leti 2023 in 2024 deloma pripravljen kot participativni proračun, poimenovan Projekt za moj kraj. Za projekte, ki so jih predlagali in izglasovali občani, je namenjenih skupaj štiristo tisoč evrov. Občani so glasovali o sedemdesetih predlogih, glasovanja se je udeležilo več kot 26 odstotkov vseh upravičencev – občanov, starejših od 15 let. Z glasovanjem so izbrali 27 projektov, še dva pa je za izvedbo potrdila Komisija za participativni proračun glede na ostanek zagotovljenih sredstev.

Kot so pojasnili na radovljiški občinski upravi, projekte, ki prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja, izvajajo v sodelovanju s predlagatelji. Lani je bilo v celoti izvedenih osem projektov, dvanajst jih izvajajo v obeh letih, izvedba devetih projektov pa je načrtovana v letošnjem letu.

Eden od že izvedenih projektov je tudi poslikava podhoda pod železniško progo med Radovljico in Lescami. Žal so se novih poslikav in mozaikov že (spet) lotili vandali.

Doslej so tako v Radovljici na območju Cankarjeve in Gradnikove ulice že zasadili več kot petdeset novih dreves, poslikani in z mozaikom polepšan je podhod pod železniško progo ob Poljski poti. V Lescah pa so na otroškem igrišču zamenjali ograjo in uvedli video nadzor.

Na smučarskotekaških progah v Kamni Gorici so obnovili lesena mostova in ograje, namestili lesena

stojala za smuči in uredili hudournik, kupili so tudi opremo za vzdrževanje prog ter opozorilno in označevalno opremo. Dvorna Kulturnega doma Podnart je v okviru projektov participativnega proračuna pridobila opremo za različne prireditve – projekcijsko platno, projektor in fiksno ozvočenje.

Za območje Begunj, Mošenj in Otoka je bil izglasovan predlog za postavitev

talnega gibalnega poligona za otroke v okolici vrtcev in šol. Talni poligon pri Podružnični osnovni šoli Mošnje so izdelali učitelji skupaj s starši in učenci. Za poligon pri Podružnični osnovni šoli Begunje so lani kupili material, učitelji pa ga bodo narisali v letošnjem

V Radovljici so na območju Cankarjeve in Gradnikove ulice že zasadili več kot petdeset novih dreves, poslikani in z mozaikom polepšan je podhod pod železniško progo ob Poljski poti.

letu, vrtcev v Begunjah pa je namesto zunanega talnega poligona, za katerega nima primernih površin, pridobil polivalentne blazine za svojo telovadnico.

Nekaj projektov je občina začela izvajati lani, končani pa bodo v letošnjem letu, tretjina pa bo v celoti izvedena letos.

Kašarska tribuna idej za razvoj turizma

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica si prizadeva vključiti lokalno skupnost v oblikovanje kulturnih in turističnih aktivnosti. S tem namenom so oblikovali neformalno skupino, ki so jo poimenovali Kašarska tribuna idej in se bo srečevala dvakrat letno v Čopovi rojstni hiši.

MAŠA LIKOSAR

Žirovnica – Lokalni prebivalci imajo pomembno vlogo pri razvoju turizma, menijo na Zavodu za turizem in kulturo (ZTK) Žirovnica. Zato so oblikovali neformalno skupino Kašarska tribuna idej, kjer bodo domačini lahko delili svoje poglede, pobude in konstruktivne kritike. »Uspešen razvoj turizma sloni tudi na zadovoljnih domačinih, ki imajo lahko koristi od te panoge, zato želimo skupaj z njimi najti rešitve za negativne plati, ki jih občutijo v turizmu,« je poudarila Urška Aljančič iz ZTK Žirovnica.

Na prvem srečanju so med drugim predstavili načrte zavoda za letošnje leto. Osredotočeni so na skrb in promocijo spomenikov, ki so del Poti kulturne dediščine Žirovnica, ter digitalizacijo kulturne dediščine. Lani so uspešno digitalizirali rojstni hiši Franceta Prešerna in Frana Saleškega Finžgarja, vključno

Domačini spodbujajo obogatitev turistične ponudbe ob Poti kulturne dediščine Žirovnica, ki je množično obiskana ob kulturnem prazniku 8. februarja. / Foto: Gorazd Kavčič

z izdelavo tridimenzionalnih pregledov teh zgodovinskih znamenitosti. Načrtujejo razvoj dveh novih turističnih produktov, ki bosta obogatila novo vstopno točko v Doslovčah, ob tem pa obljublajo več aktivnosti v Čopovi rojstni hiši in organizacijo dogodkov, ki sledijo

trajnostnim načelom. Pristopili bodo k projektu Žive legende, ki predstavlja nadgradnjo spominske sobe v Čopovi rojstni hiši. V središču njihovih prizadevanj je nadaljnje urejanje rekreacijskega parka Završnica in izboljšanje infrastrukture za pohodnike in kolesarje.

Povezovanje turističnih ponudnikov

Kot je dejala Aljančičeva, bodo več pozornosti namenili razvoju turističnih produktov, lokalnih spominkov in infrastrukture ter krepitvi povezovanja med turističnimi ponudniki, pri čemer se bodo osredotočili na gastronomsko dediščino in kulinarčne posebnosti kraja. »Lokalna kulinarčna ponudba bi lahko temeljila na tradicionalnih jedeh, kot so kaša s slivami in medom ter različne mesne specialitete, ki odražajo podeželsko izročilo Žirovnice. Ključnega pomena pa je tesno sodelovanje z lokalnimi ponudniki, saj brez njihove podpore in vključenosti ta prizadevanja ne bodo dosegla polnega potenciala,« je dodala.

Oživljanje gastronomske dediščine

Prvo srečanje ni pritegnilo množice obiskovalcev, vendar iz zavoda pozivajo lokalno skupnost, naj se udeležuje prihodnjih srečanj,

saj je to edinstvena prilžnost za neposredno izražanje mnenj in predlogov. Prisotni so med drugim opozorili, da slaba udeležba lahko odraža trenutno stanje turizma v občini. »Turizem ima za vsakega drugačen pomen, pri čemer opažamo pomanjkanje lokalnih ponudnikov in nejasnosti glede tega, kaj želimo obiskovalcem ponuditi,« je komentirala ena od udeleženk.

zagovarjali pomen doživetij avtohtonega prostora.

Vzpostavitev kolesarske povezave

Srečanja se je udeležila tudi Eva Štravs Podlogar, direktorica Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, ki je med drugim dejala, da je za razvoj turizma pomembna tudi statistika o številu namestitev in gostih, ki obiščejo občino in od tod raziskuje

Predlagali so obogatitev turistične ponudbe ob Poti kulturne dediščine Žirovnica z lokalnimi izdelki ter več vodnikov, ki bi obiskovalce vodili po poti.

Pohvalili so prizadevanja zavoda za spodbujanje vključujočega turizma. Predlagali so obogatitev turistične ponudbe ob Poti kulturne dediščine Žirovnica z lokalnimi izdelki ter več vodnikov, ki bi obiskovalce vodili po poti. Poudarili so nujnost oživljanja gastronomske dediščine in izrazili potrebo po večji promociji kraja in naravnega okolja ter

jejo okoliško območje. Med predlogi za izboljšave je navedla potrebo po vzpostavitvi kolesarske povezave, ki bi se integrirala z glavno kolesarsko transverzalo. Kot primer dobre prakse je omenila projekt Kuham domače, kamor bi se lahko vključila tudi žirovniška občina in na ta način spodbudila promocijo lokalnih kulinarčnih specialitet.

Kranjska občina želi kupiti stavbo zavarovalnice

Mestna občina Kranj razmišlja o nakupu stavbe Zavarovalnice Triglav na Bleiweisovi cesti v Kranju, kamor bi preselili upravne prostore Osnovnega zdravstva Gorenjske.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Potem ko je Mestna občina Kranj lani od Očesnega centra Šolar odkupila skoraj 500 kvadratnih metrov velike prostore v Zdravstvenem domu Kranj in že dlje časa išče investitorja za gradnjo Severnih vrat, kjer bodo enega od treh stolpičev namenili zdravstveni dejavnosti, želi pomanjkanje prostorov za primarno zdravstveno oskrbo občanov reševati tudi z nakupom dela stavbe Zavarovalnice Triglav na Bleiweisovi cesti v Kranju.

OZG bi izselili iz »barake«

Po besedah župana Matjaža Rakovca namerava Zavarovalnica Triglav prodati svojo štirinadstropno stavbo s kletjo na Bleiweisovi cesti v Kranju, zato je nastala ideja, da bi v te prostore preselili Osnovno zdravstvo Gorenjske (OZG), ki ima zdaj pisarne v t. i. baraki

na Gosposvetski ulici. »Z izpraznitvijo 'barake', kjer je mogoča tudi zdravstvena dejavnost, bi v njej lahko uredili dodatne ambulante. Pisarne OZG bi zasedle tretje in četrto nadstropje stavbe zavarovalnice, v kletki pa bi imeli arhiv, medtem ko bi pritličje, prvo in drugo nadstropje za zdaj ostalo v lasti zavarovalnice. Naša ideja pa je, da bi kupili vse prostore za potrebe zdravstva,

površine. »Cena, o kateri se zdaj pogovarjamo, velja za celotno stavbo in je glede na kvaliteto gradnjo te stavbe zelo ugodna,« je poudaril.

V Severnih vratih samo ambulante

Z nakupom vseh prostorov zavarovalnice na Bleiweisovi cesti bi omogočili, da bi celoten stolpič v načrtovanih Severnih vratih namenili izključno zdravstveni dejav-

Župan Matjaž Rakovec: »Z izpraznitvijo 'barake', kjer je mogoča tudi zdravstvena dejavnost, bi v njej lahko uredili dodatne ambulante.«

ker se glede na zakonodajo obetajo dodatne aktivnosti, ki jih bomo morali izvesti,« je na zadnji seji kranjskega mestnega sveta dejal župan.

Rakovec: cena ugodna

Kot je dodal Rakovec, se pogovarjajo o ceni 750 evrov na kvadratni meter neto

nosti, saj bi vse potrebne pisarne lahko uredili v stavbi Zavarovalnice Triglav, kjer zdravstvena dejavnost ni mogoča, je nadaljeval Rakovec. Po njegovih besedah je ta rešitev tudi cenovno ugodnejša, saj naj bi bila gradbena cena za Severna vrata med dva in tri tisoč evrov.

Odlok o javnem redu in miru

ALENKA BRUN

Preddvor – Na deseti redni seji občinskega sveta v Preddvoru so svetniki imeli v prvem branju Odlok o javnem redu in miru v občini Preddvor. Doslej občina še ni imela predpisa, ki bi urejal področje javnega reda in miru. V prejšnjem sestavu je svet enkrat že obravnaval Odlok o javnem redu in miru v občini Preddvor, a je ostalo pri prvem branju. Župan

Rok Roblek je tokrat poudaril, da gre žal v prvi vrsti za reševanje pereče težave pasjih iztrebkov, saj ravno glede tega na občini dobijo največ kritik. Odlok ureja še druge stvari, nekatere so se pojavile tudi v času ujme. Izvršuje ga občina, v njenem imenu tudi medobčinski inšpektorat in policija. Kazni so pomenili, menijo pa, da je treba v prvi vrsti začeti obveščati in opozarjati, da ljudi seznanijo z njim. V razpravi, ki

je sledila, pa je svetnike zanimalo še, ali se lahko s tem odlokom rešujejo tudi težave piknikov. Odgovor je bil sicer, da lahko, vendar bodo o tem še razpravljali, saj največjo težavo predstavljajo pikniki na divje. Omenili so tudi kampiranje na črno, beseda je nanese na praznjene stranišče avtodomov in problematiko smeti. Odlok so v prvem branju sprejeli, do drugega pa ga bodo še dodobra preučili.

z vami že 120 let

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, z.o.o.

Trgovina Cerklje: (04) 252 90 17
Kmetijski center Cerklje: (04) 29 26 750
Trgovina Šenčur: (04) 251 91 40
Trgovina Voklo: (04) 04/251 91 41

Trgovina Komenda: (01) 834 56 80
Trgovina Moravče: (01) 834 56 84
Trgovina Blagovica: 041/370-437
www.kzcerklje.si

vaš zanesljiv in odgovoren partner že od leta 1900

SPECIALIZIRANA PRODAJA SEMENSKEGA KROMPIRJA
v skladišču krompirja v Šenčurju, Mlakarjeva ulica 70, 4208 Šenčur
T: (08) 205 19 26, (08) 205 19 25, M: (051) 366 411

SEMENSKI KROMPIR Meijer NORIKA HZPC

SEMENSKI KROMPIR
za vrtničarje in večje pridelovalce - sorte JAZZY, FRANCELINE, MARIS BARD

JAZZY - zgodnja, zelo rodna sorta za pridelavo zgodnjega krompirja, tipa kifeljar; svetlo rumeno meso. Posebnost sorte je kratek čas kuhanja gomoljev - srednje veliki gomolji so kuhani v cca 15 min.

FRANCELINE - zgodnja, odporna sorta, tipa kifeljar, izredno primerna za prvo porabo z vrta kot kifeljar za pečenje. Primeren je tudi za pripravo solat. Franceline ima rdečo kožico in rumeno meso.

MARIS BARD - Odlična zgodnja jedilna sorta, ki pri ranem izkopu daje visoke pridelke. Barva kožice in mesa je bela. Gomolji so veliki, podolgovato ovalni s srednje plitvimi oteci. Primeren je za kuhanje, pečenje, praženje in cvrtje.

Gregorčki v kanjonu Kokre

Kranj – V ponedeljek, 11. marca, na predvečer gregorjevega, bodo pod okriljem Zavoda za turizem in kulturo Kranj ob 18. uri v kanjonu reke Kokre spuščali gregorčke. Te si boste lahko izdelali na delavnici v Kovačnici ob 16. uri, kjer bosta prisotna tudi Kranček in Krančica, ki bosta za domišljijsko spodbudo otrokom podarjala značke. Kot so poudarili na zavodu, bodo pri ustvarjanju gregorčkov sledili trajnostnemu ravnanju, zato bodo za izdelavo na voljo le naravi prijazni materiali, k čemur nagovarjajo tudi tiste, ki bodo barčice izdelali doma. Da ne bi onesnaževali narave in reke Kokre, bodo gregorčke na dan dogodka zajezili z zaporo in jih naknadno pobrali iz reke.

Gregorčki bodo zaplavali tudi v Hotemažah

Hotemaže – Vaška skupnost Hotemaže bo praznik sv. Gregorja zaznamovala v ponedeljek, 11. marca, z začetkom ob 18. uri, ko bodo po starem gorenjskem običaju že 16. leto zapored »vrgli luč v vodo«, gregorčki pa bodo zaplavali po reki Kokri. Zbor bo ob mostu čez reko Kokro v Hotemažah. Ob tem pozivajo, da gregorčke izdelate iz ekološko neoporečnih materialov.

Vuč u vodo pod Tomaževo kajžo

Zgornja Bela – Tradicionalno praznovanje gregorjevega na Zgornji Beli pri Preddvoru bo v ponedeljek, 11. marca, med 17. in 19. uro. Tudi letos bo potekalo po etnološkem izročilu iz 19. stoletja. Delavnico izdelave gregorčkov na Petanovi domačiji organizirajo ob 17. uri, vodil jo bo restavrator Rok Valjavac s člani TD Kokra in KUD Matije Valjavca Preddvor. Otroci bodo gregorčke izdelovali iz materialov, ki so bili na voljo nekoč (stari peharji, les, oblanci, stare sveče ...). Material lahko prinesejo s seboj, nekaj pa ga bo na voljo tudi na prizorišču. Ob 18. uri bo sledila prireditev Vuč u vodo pod Tomaževo kajžo, etnološki prikaz spuščanja in spust gregorčkov v potok Belica. Spust bo pospremil krajši kulturni program, zazvenela bo tudi harmonika.

Tradicionalne barčice v Kropi in Kamni Gorici

Kropa, Kamna Gorica – V Kropi in Kamni Gorici, ki sta med prizorišči spuščanja barčic z najdaljšo tradicijo, se bo prireditev v ponedeljek začela ob 17.30. V Kropi jih bodo spuščali po bajerju, dogajanje pa popestrili s prikazom kovanja žebeljev in nastopom folklorne skupine Voše ter ponudbo kroparskih jedi, kot so sladkulce, rožičevi štrukeljci in pehtranova potica. Že v soboto, 9. marca, ob 10. uri v avli kulturnega doma pripravljajo delavnico izdelovanja barčic za otroke. V Kamni Gorici bodo barčice od 17.30 dalje popisovali pod lipo v središču vasi, nato pa spuščali po vodnem kanalu. Pripravljajo še prikaz kovanja žebeljev in pritrkovanja, ogled Šparovčeve kovačnice, v domu krajanov pa bo na ogled razstava slik Toneta Kavčiča.

Hišice bodo spustili po Završnici

Žirovnica – Društvo prijateljev mladine Žirovnica tudi letos vabi otroke na delavnice izdelovanja hišic ob gregorjevem, ki bodo potekale v nedeljo, 10. marca, ob 16. uri v Čopovi rojstni. Po delavnicah se boste odpeljali do prireditvenega prostora v Završnici in hišice spustili po potoku.

Propadajoča dragulja

Maja bo minilo dve leti, odkar sta nekdanji hotel Bor, nazadnje Alma, in grad Hrib dobila novega lastnika. Objekta sta v slabem stanju, ljudje s prstom kažejo na občino, redki vedo, da sta v zasebni lasti. Kot pojasnjuje Martel Antoni Santinni iz podjetja Muraway property, pa ves ta čas »plešejo skupinski ples« z občino, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije in ministrstvom za kulturo.

ALENKA BRUN

Preddvor – Na strani podjetja Muraway property na Facebooku, ki je kupilo nekdanji hotel Bor, nazadnje Alma, in grad Hrib v Preddvoru, smo zasledili sicer dobro leto dni staro objavo, da v najem oddajo gostinski lokal na idilični lokaciji v Preddvoru, in sicer med hotelskim kompleksom ter gradom Hrib iz 16. stoletja, neposredno ob jezeru Črnava.

Zanimalo nas je, ali se je na oglas kdo javil. Martel Antoni Santinni iz podjetja Muraway property nam je prijazno pojasnil: »Izkazan je bil interes tako za najem paviljona kot posamične enote kot tudi hotelskega kompleksa v celoti. Kandidatov je bilo več.« Ker je od objave oglasa minilo že nekaj časa, grad in hotel pa še vedno samevata, je bilo naše naslednje vprašanje, kje se je po njegovem mnenju zataknilo, saj so kot novi lastnik imeli z njima velike načrte.

Santinni odgovarja: »Stvari resnično ne potekajo s tako hitrostjo, kot bi si želeli, a je za lažje razumevanje tega treba najprej vedeti, da 'plešemo skupinski ples' tako z Občino Preddvor kot tudi Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije in ministrstvom za kulturo, kar malce zaplete vse skupaj. Prav tako pa zadeva ni in ne bo preprosta glede adaptacije oziroma sanacije. Stavbe so resnično

Danes je stavba bolj kot ne senca nekdanjega hotela Bor. / Foto: Alenka Brun

v zelo slabem stanju, saj se zanje očitno več desetletij ni primerno skrbelo, ob natančnem pregledu pa smo ugotovili, da je stanje še slabše, kot je bilo videti ob nakupu. Tudi s tega vidika je usklajevanje z vsemi zgoraj naštetimi institucijami toliko težje. Tako je morda videti, kot da se ne dogaja nič, a v resnici ni tako. Konec koncev smo zadevo pošteno kupili in plačali, zato je v našem interesu projekt izpeljati. V nasprotnem primeru bi pomenilo, da smo denar vrgli skozi okno.«

Kandidirali so tudi za delno sofinanciranje obnove pomembne obsežne zunanje grajske stenske poslikave iz 16. stoletja, a jim na razpisu žal ni uspelo, konservatorska načrta za grad in grajski park pa je potrdil ZVKDS Kranj. »Prav tako je popolnoma končan načrt obnove hotela, ki ga je tudi potrdil ZVKDS. A za veselje je še prezgodaj, saj bi bilo

za natančen pregled stanja in morebitne obnove temeljev hotela treba izprazniti (ali delno izprazniti, obstaja več načinov) jezero Črnava. Čas teče in zelo nas skrbi, da hotela ne bomo mogli rešiti v takšnem sestavu. Prav tako se tudi gradu izteka čas, saj voda spodjeda njegove temelje.«

Martel Antoni Santinni je jasen, da želijo čim prej začeti delati. »Škoda na naših nepremičninah se namreč dnevno in na žalost tudi vidno veča.«

Ali so že kaj bližje skupni rešitvi, smo vprašali tudi preddvorskega župana Roka Robleka. Kot je povedal, so sicer nedavno dobili pismo njihovega zastopnika s predlogom, da jim prodajo grad, kupnino pa vložijo v hotel. Na občini so pripravili predlog, z njim seznanili občinski svet, niso pa o njem glasovali, saj gre za delovni predlog, v katerem razmišljajo o več možnostih. Ena je,

da občina odkupi grad Hrib za en evro, hotel pa mora biti prenovljen v obstoječih gabaritih najkasneje do 1. maja 2025. Hotel mora neprekinjeno delovati, pogodbeno notarsko overjeno zemljiškoknjižno dovolilo, po katerem ob kršitvi in plačani kupnini v višini petsto tisoč evrov občina postane lastnik bremen prostega zemljišča in stavbe (hotela in gradu). Lahko pa grad in hotel obnovi lastnik, pri čemer je treba do istega datuma izvesti najnujnejša dela v skladu s konservatorskim načrtom in obnoviti hotel, ki mora neprekinjeno obratovati. Pogodbeno kazen je enaka zgoraj omenjeni, le da se v tem primeru zemljiškoknjižno dovolilo deponira tudi za grad in pripadajoče območje. Če pa se lastniki ne bi strinjali s predlaganim, pa bo šla občina po poti sprememb namembnosti zemljišč na celotnem območju.

V spomin Valentinu Kokalju, 13. del

ZORMANOV MLIN NA VISOKEM

DANIJELA BAKOVNIK

Pa vendar je Albinca v svoji notranjosti, globoko v sebi, vse življenje pogrešala svoje rodne starše, še posebno mamo, o kateri so ji sorodniki in znanci povedali še mnogo manj kot o očetu. In kakor njen oče je tudi ona svoje najintimnejše misli in spoznanja rada oblikovala in zapisovala v pesmih; kar nekaj jih je posvetila tudi svojim staršem. Tako v eni izmed njih, ki jo v nadaljevanju navajamo, opisuje svojega očeta, kakor so ji ga predstavili drugi in kakor je njegovo podobo in še močneje izgubo občutila sama.

OČE

*Komaj tri leta sem štela,
ko mi je usoda kruta te vzela,
strašne vojne bil je to čas,
ki se je zgrnil nad nas.*

*Še nekaj časa sem te pomnila,
potem pa se je tvoja slika zgubila,
ostala sem sama, saj vsa družina
do konca vojne pokojna je bila.*

*Bil si izreden človek, so povedali mi,
in čeprav živel si na vasi,
bil si planinec, igralec in režiser,
moko si mlel in manjkal nikjer.*

*Si ljubil domovino in šel v partizane,
kjer množice borcev bile so že zbrane,
vse si žrtvoval za domovino,
izgubil življenje in hčerko edino.*

(Albinca Mihelič, roj. Kokalj)

Albinca Mihelič in Danijela Bakovnik, avtorica podlistka

Naše pisanje o njeni družini, še posebno o njenem očetu osemdeset let po njegovi smrti, je ni le presenetilo, ampak tudi globoko ganilo in ponovno oživilo vse njene spomine in občutja.

Kakor v filmu se je pred njenimi očmi odvrtelo celotno njeno življenje. Neizmerno je hvaležna vsem, ki ohranjajo lep spomin na njenega očeta. To ji zelo veliko pomeni in se za to vsem krajanom

in drugim, ki skrbijo za ohranitev spomina na njenega očeta tudi v imenu kulturnega društva, najiskrenejše zahvaljuje. Midva z bratom pa sva se poslovila z željo, da bi jo še naprej spremljalo čim trdnije zdravje in da bi lahko še dolgo živela v mestu, v katerem je (po njenih besedah) preživela svoja najsrečnejša leta. Njen oče Valentin Kokalj pa bo na Visokem še naprej ostal svetel zgled in navdih, saj nas bo njegova duhovna zapuščina – neizmerna ljubezen do domače zemlje in njenih ljudi, do slovenske besede in slovenske pesmi – spremljala in (posebno na kulturnem področju) vodila tudi v prihodnosti. (Konec)

Spomin na Franca Koširja

Sto pet let po njegovi smrti so na Ambruščevi domačiji v Spodnji Luši odkrili spominsko ploščo, posvečeno Francu Koširju. Slavnostni govornik slovesnosti je bil župan Občine Škofja Loka Tine Radinja.

NIKA TOPORIŠ

Škofja Loka – »Danes odkrivamo spominsko ploščo Maistrovemu borcu Francu Koširju, ki je na današnji dan pred 105 leti v Dravogradu izgubil življenje. Padlega borca in prostovoljca tako simbolno vračamo domov v mirno zavetje domače domačije in v javni spomin in opomin,« je v nagovoru poudaril župan Radinja. Kot je poudaril v nadaljevanju, se vse predolgo nismo zavedali velikega prispevka generala Maistra in njegove slovenske vojske za nastanek nove, takrat jugoslovanske države, ki je z narodnoosvobodilnim bojem pripeljala do samostojne in demokratične Slovenije. »Vsem borcem Generala Maistra tudi z današnjo postavitvijo spominske plošče lahko izrekamo svojo hvaležnost za njihovo nesebično domoljubje,« je dejal župan in dodal, da sleherna vojna prinese le

Predsednica Zveze društev general Maister Slovenije Lučka Lazarev Šerbec in župan Tine Radinja sta odkrila spominsko ploščo na Ambruščevi domačiji. / Foto: Tina Dokl

gorje, zato se je nujno zavedati, kako dragocen je mir.

Zbrane je nagovorila tudi predsednica Zveze društev general Maister Slovenije mag. Lučka Lazarev Šerbec. »Konflikti nas delajo močnejše in razumnejše,

če le tako hočemo. Zbrani smo, da ohranimo spomin na Franca Koširja in to prenašamo tudi na mladi rod. Zato so to modra in premišljena dejanja,« je dejala. Dogodek so obogatili tudi Mestni pihalni orkester

Škofja Loka, častna straža Slovenske vojske, praporščaki, tenorist Anton Habjan ob spremljavi harmonikarja Nejca Jemca, Rok Klemenčič z recitacijami Maistrovih verzov ter učenci OŠ Ivana Groharja.

V Kamniku šest nagrajencev

Zlato priznanje bo prejel Jože Oblak za predanost gasilstvu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Kamniški občinski svetniki so na sredini seji potrdili predloge letošnjih občinskih nagrajencev. Konec meseca, ko pripravljajo osrednjo slovesnost ob občinskem prazniku, bodo tako v Kamniku nagrade podelili šestim letošnjim nagrajencem.

Zlato priznanje bo prejel Jože Oblak za predanost gasilstvu, izjemne organizacijske sposobnosti in široko strokovno znanje. Oblak, ki je v gasilski organizaciji aktiven od leta 1982, je na svoji poti zasedal že številne pomembne vloge in za svoje delo prejel več priznanj in odlikovanj. Vodil je tudi intervencije v času lanskoletnih ujm in poplav, ki so močno prizadele tudi kamniško občino.

Ana Medvešček bo prejela srebrno priznanje za izjemne dosežke Plesnega kluba Šinšin in prispevek

k povezovanju z možnostjo kakovostnega in aktivnega preživljanja vsakdana. Srebrno priznanje bo šlo v roke tudi Vincencu Polaku za pomemben prispevek v obrtno-podjetniški in društveni sferi na Kamniškem. Tretje srebrno priznanje bo prejel agronom in hortikulturni inženir Peter Ribič za svoj prispevek na področju stroke in mentorstva novih generacij vrtnarjev.

Bronasti priznanji bosta prejela Marko Kodra in Simon Zorman. Kodra ga bo prejel za več kot trideset let dela pri akcijah v Zgornjem Tuhinju in prispevek k zdravniški vodi, Zorman pa za srčen in nesebičen prispevek k dobrodelnosti ter pomoči družinam otrok s posebnimi potrebami.

Proslava s podelitvijo občinskih priznanj Občine Kamnik bo v sredo, 27. marca ob 18. uri v Domu kulture Kamnik.

Uskladitve z inflacijo

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Medvode – Občinski svet Občine Medvode je potrdil višje cene vrtca in pomoči na domu, dvig denarne nagrade za novorojence in študente, vrednost točke, ki jo bodo upoštevali pri izračunu nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2025 ter najvišjo subvencijo za vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav. »Več kot polovica točk je bila tokrat vezana na usklajevanja z inflacijo,« je februarso sejo povzel župan Nejc Smole.

Cena vzgojno-varstvenega programa za prvo starostno obdobje se z marcem zvišuje za 3,47 odstotka na 630,61 evra, za drugo obdobje (homogeni in heterogeni oddelki) je nova cena 447,25 evra (5,4-odstotni dvig), za kombinirani oddelek ter oddelek

otrok, starih od tri do štiri leta, je Vrtec Medvode predlagal 4,95 odstotka višjo ceno, ki tako znaša 504,31 evra. Kot je pojasnila ravnateljica Romana Epih, so na spremembe vplivali drastično zvišanje plač, regres za letni dopust in ostala povračila

Za novorojence bo Občina Medvode namenjala 50 evrov več (270 evrov).

delavcem v javnem sektorju, zvišanja cen živil, energentov in ostalega materiala.

Nova cena storitve pomoči na domu je ob delavnikih 26,25 evra na uro (višja je za 1,14 evra). Za uporabnike znaša 6,22 evra na uro (35 centov več), saj razliko subvencionira občina. Ob državnih praznikih se cena za uporabnike

zvišuje za 41 centov, ob nedeljah za 66 centov.

Za novorojence bo Občina Medvode namenjala 50 evrov več (270 evrov). Pri določitvi zneska je upoštevala inflacijo v času od junija 2017, ko so določili dotedanje višine nagrade. Zgornjo bruto vrednost točke, ki se upošteva pri dodelitvi nagrade študentom, so dvignili s 60 na 70 evrov, najvišji znesek subvencije za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav pa bo odslej za posamezno stavbo znašal 2000 evrov (500 evrov več). Pri tem ne gre le za uskladitev z inflacijo, pač pa smo analizirali povprečne nakupne cene teh naprav v zadnjih treh letih, poleg tega želimo občane spodbuditi k vgradnji čistilnih naprav, je pojasnil župan.

Novi predsednik društva

ALENKA BRUN

Bašelj – Turistično društvo Bašelj je eno od dveh turističnih društev v občini Preddvor. Sredi februarja je imelo občni zbor, na katerem je bila predvidena tudi izvolitev novega predsednika, saj je po osmih

letih oziroma dveh mandatih Jana Smolej svoje predsedovanje zaključila. Žal na razpis za novega predsednika društva ni bilo odziva, po občnem zboru, ki tudi ni prinesel novega predsednika, je vodstvo društva konec tedna sklicalo še izredni občni zbor. Na njem pa je

društvo vendarle dobilo novega predsednika, to je postal Urban Roblek, predstavnik mlajše generacije Bašljanov. Kot je povedal, bi bilo res škoda, da bi morali zapreti edino društvo v Bašlju, ki ima dolgoletno tradicijo, dobro deluje in povezuje vse vaščane.

INFORMATIVNI DNEVI ZA POKLICE PRIHODNOSTI

Kljub čudoviti sončni zimi so osnovnošolci 16. in 17. februar 2024 izkoristili za ogled svojih bodočih srednjih šol. Na informativnih dnevih na **Srednji tehniški šoli** v Kranju zagotovo ni manjkalo navdušenih nasmehov in vznemirljivih novih projektov starejših dijakov. Kaj pa je najbolj navdušilo bodoče dijake in njihove starše?

Po skupnem nagovoru in ogledu treh izobraževalnih smeri na Srednji tehniški šoli – **elektrotehnika, mehatronika in računalništvo** – so obiskovalci že dobili dober vpogled v šolski pouk, učilnice, delavnice in opremo, ki so jo lahko s pomočjo profesorjev tudi preizkusili. Dijaki se na šoli namreč **učijo praktično uporabljati** merilne naprave, programske jezike, pametne plošče, robotske roke ... Pri večjih projektih pa lahko ustvarjajo v **FabLabu**, posebnem ustvarjalnem laboratoriju z vsemi orodji, pripomočki in materiali. Tako šola spodbuja inovativnost, sodelovanje in samostojnost – cenjene lastnosti na trgu dela.

Najraje pa so se učenci in starši sprehodili po avli šole, kjer so bile razstavljene zaključne naloge in drugi projekti dijakov. Nestrpno so čakali, da se preizkusijo na **simulatorju vožnje**, sedejo v **model jadralnega letala** naravne velikosti, si ogledajo **3D-tiskane modele, CNC-stroj in robota BB-8**, ki se je veselo vozil med obiskovalci. Vrsta se je nabrala

tudi pred stojnico, kjer so dijaki pripravljali okusen smetanov **sladoled s pomočjo tekočega dušika**, obiskovalci pa so se lahko posladkali tudi s **palačinko izpod roke robota** (robotsko roko je posodilo podjetje Domel).

Smeri elektrotehnike, mehatronike in računalništva pa niso vznemirljive le zaradi samostojnih zaključnih izdelkov dijakov, temveč tudi zato, ker pripravljajo na **poklice prihodnosti**, ki so v dobi stalnega tehnološkega napredka nujni ter iskani. Zato toplo vabljeni k vpisu na Srednjo tehniško šolo v Kranju, da skupaj stopimo v prihodnost.

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

Vaterpolski spektakel v Kranju

Kranj – Kranjske vaterpoliste jutri, 9. marca, čaka prva tekma evropskega polfinala Challenger Cupa, ko se bodo v domačem bazenu pomerili z moštvom Kreuzlingen iz Švice. Tekma se bo začela ob 18. uri. Fantje upajo, da bodo tudi s pomočjo navijačev prišli do lepe prednosti pred povratno tekmo, ki bo dva tedna kasneje v Švici in si želijo, da jim uspe zgodovinska uvrstitev v finale evropskega klubskega tekmovanja, kar bi zagotovo veljalo za največji uspeh slovenskega vaterpola na klubski ravni. Še pred velikim spektaklom bodo na vaterpolskem dnevu v Kranju skorajda vse selekcije kluba, od najmlajših pa do veteranov. Za uvod se bodo ob 13.30 najmlajši upi pomerili s svojimi starši. Sledila bo tekma veteranov kluba – ŠD Kranj 75 in kadetskega moštva, ob 15.30 pa še dvoboj slovenske reprezentance do 14 let in moštva VK Zagreb. Mladi reprezentančni upi se bodo tako prvič predstavili domači publiki.

Na podlagi 35. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) in Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 – ZZNSPP, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA in 71/23) ter sklepa 9. seje Sveta Vrtca Škofja Loka 26. 2. 2024

Svet zavoda Vrtca Škofja Loka razpisuje prosto delovno mesto

RAVNATELJA/ RAVNATELJICE

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati zakonske pogoje in posebne pogoje v skladu s 53., 58., 92. in 107. a členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI in 40. in 56. členom Zakona o vrtcih – ZVrt (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 55/17 in 18/21), in sicer:

- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, oziroma izobrazbo po prehodnih določbah ZVrt,
- izpolnjuje druge pogoje za vzgojitelja ali za svetovalnega delavca v vrtcu,
- ima opravljen strokovni izpit na področju vzgoje in izobraževanja v skladu z zakonom,
- ima pridobljeno pedagoško izobrazbo,
- ima naziv višji svetnik, svetnik ali svetovalac oziroma najmanj pet let naziv mentor,
- ima opravljen ravnateljski izpit oziroma ga bo pridobil najkasneje v 1 letu po začetku mandata,
- ima najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju,
- ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,
- ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost,
- ni bil zoper njega uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost,
- predloži svoj program vodenja.

Na razpis se lahko prijavijo tudi kandidati, ki izpolnjujejo pogoje po 143. in 145. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI.

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predvideni začetek dela je 1. 9. 2024.

Izbrani kandidat bo imenovan za 5 let, to je za čas trajanja mandata, in bo z njim sklenjena pogodba o zaposlitvi za določeno čas s polnim delovnim časom na delovnem mestu ravnatelja.

Pisni prijavi je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, in sicer:

- dokazila o izobrazbi,
- dokazilo o nazivu,
- dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu v vzgoji in izobraževanju,
- potrdilo o opravljenem ravnateljskem izpitu oziroma izjavo, da ga bo opravil najkasneje v 1 letu po začetku mandata,
- dokazilo o delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju,
- potrdilo Ministrstva za pravosodje RS iz kazenske evidence in potrdilo iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (ne sme biti starejša od 30 dni) in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku (ne sme biti starejša od 30 dni),

ter tudi:

- program vodenja zavoda za mandatno obdobje.

Kandidat lahko priloži tudi kratek življenjepis.

Kandidati morajo svojo vlogo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati s priporočeno pošto v zaprti ovojnici na naslov: Svet zavoda Vrtca Škofja Loka, Partizanska cesta 1e, 4220 Škofja Loka, z oznako: »Prijava – Razpis za ravnatelja – Ne odpiraj«, in sicer v 8 dneh od objave razpisa.

Nepopolne vloge se ne bodo obravnavale.

Prijavljeni kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

V besedilu objave uporabljeni izrazi, napisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Svet zavoda Vrtca Škofja Loka

Znova vroč gorenjski derbi

V škofjeloški Športni dvorani Poden sta se pomerili košarkarski ekipi domačega LTH Castingsa in kranjskega moštva ECE Triglav, domača ekipa pa gostom ni dovolila preobrata in je na koncu zmagala.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Kljub ponedeljkovemu večeru so bile tribune Športne dvorane Poden ob gorenjskem derbiju dobro zasedene, saj so na zadnji tekmi 19. kola v ligi Nova KBM košarkarji LTH Castingsa gostili sosede iz moštva ECE Triglav Kranj.

Ločani so dvoboj odprli odlično in povedli, Kranjčani pa so nato izid poravnali. Po novem naletu so domačini vodili za deset točk in tudi ob polčasu so imeli varovanci domačega trenerja Luke Bassina dvanajst točk naskoka.

V drugem delu so gostje zaostanek znova zmanjšali, na začetku zadnje četrtine pa je kazalo celo na preobrat. Domačini so nalet Kranjčanov ustavili in zmagali z rezultatom 86 : 75.

»Triglav je mlada in agresivna ekipa, ki se ne predaja. Nam je danes uspelo malce zajeziti njihovo agresivnost in smo bili tudi mi agresivni.

V dvorani Poden so, tudi po zaslugi Curtisa Whita (na sliki z žogo), slavili člani ekipe LTH Castings. / Foto: Gorazd Kavčič

Sicer pa je bila to naša ekipna zmagava, saj je k njej vsak, ki je stopil na igrišče,

prispeval svoj delček,« je po tekmi povedal domači trener Luka Bassin.

Z desetimi zmagami se je LTH Castings povzpел na četrto mesto, ECE Triglav pa je s sedmimi zmagami na sedmem mestu.

Premagali vodilno ekipo

Že v sredo je bila nato uvodna tekma dvajsetega kola. V Šenčurju je domača ekipa GGD Šenčur gostila vodilno Krko. Domači košarkarji so v zadnji četrtini strli odpor gostov in zabeležili deseto zmago v državnem prvenstvu, saj so bili boljši z rezultatom 81 : 75, ter LTH Castings začasno zamenjali na četrtem mestu prvenstvene lestvice.

Jutri LTH Castings gostuje pri Hopsih Polzela, varovanci kranjskega trenerja Danijela Radosavljeviča pa se bodo v domači dvorani na Planini jutri ob 18. uri pomerili z ekipo Kansai Helios Domžale. Domžalski košarkarji so trenutno pri 15 prvenstvenih zmagah in so uvrščeni na drugo mesto prvenstvene lestvice.

Mlade triglavanke so podprvakinje

Minuli konec tedna je v Kranju potekal zaključni turnir košarkaric do 20 let, po zmagi nad ekipo Maribora pa so v velikem finalu domačinke morale priznati premoč Aksona Ilirije.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na prvi polfinalni tekmi sta se najprej pomerili ekipi Triglava in Maribora. Triglavanke so tekmo dobile z rezultatom 80 : 62 in se uvrstile v finale. Drugi polfinalni par je bil Akson Ilirija in Ježica, obračun pa so dobile ilirijanke z 90 : 61 in postale druge finalistke.

Na tekmi za tretje mesto med ekipama Maribora in Ježice so po napeti tekmi zmagale Ježičanke s 73 : 70. Zadnja je bila na sporedu finalna tekma med domačim Triglavom in Aksonom Ilirijo. Prva četrtina je bila precej izenačena, na koncu pa je slavila ekipa Aksona Ilirije z

Mlade Triglavove košarkarice so v velikem finalu morale priznati premoč Aksonu Iliriji. / Foto: Gorazd Kavčič

rezultatom 96 : 68. Triglavanka Nina Stavrov je bila izbrana v najboljšo peterko turnirja, bila je najboljša strelka turnirja, prav tako pa je bila najboljša strelka celotne sezone. Alina Kvirgić si je delila nagrado za najboljšo podajalko turnirja.

»Čestitke mojim igralkam za borbenost in nepopustljivost, ne samo za finalni turnir, ampak za celotno sezono. Drugo mesto je za nas velik uspeh. Zahvala tudi celotnemu štabu za pomoč, upravi kluba za odlično organizacijo turnirja ter navijačem za bučno podporo,« je ob koncu turnirja povedal trener domačih košarkaric Robert Matevžič.

Danes začetek hokejskega finala

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Po tem, ko se je SŽ Olimpija poslovila od nastopov v ligi ICE, so v Hokejski zvezi Slovenije objavili razpored končnice državnega prvenstva v članski konkurenci.

Kot je znano, se bosta za naslov najboljših v državi potegovali ekipi HK SŽ Olimpija in HDD SIJ Acroni Jesenice. Prednost domačega igrišča v finalni seriji ima bolje uvrščena ekipa po drugem delu tekmovanja, ki je hkrati tudi najboljša

ekipa rednega dela tekmovanja. Tako bo današnja prva tekma v Tivoliju (začela se bo ob 19.15), sledila bo nedeljska tekma v Podmežakli (začetek ob 17. uri), v torek bo spet tekma v Tivoliju in v petek v Podmežakli. Če bo vse tekme dobila ena

ekipa, bo ta državni prvak, sicer pa sledijo še največ tri tekme, zadnja je predvidena 22. marca v Tivoliju.

Na odločilnih tekmah bo ob neodločenem rezultatu po 60 minutah sledil podaljšek s petimi igralci v polju in vratarjem do zlatega gola oz. 20 minut. Če v 20 minutah ne bo gola, bo sledil nov podaljšek do zlatega gola in tako naprej.

Umar znižal pričakovanja

Urad za makroekonomske analize in razvoj (Umar) je v spomladanski napovedi gospodarskih gibanj nekoliko znižal pričakovano oceno gospodarske rasti v letošnjem letu. Pričakujejo tudi postopno umirjanje inflacije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Gospodarska rast se bo letos predvidoma okrepila z lanskimi 1,6 odstotka na 2,4 odstotka, kar je nekoliko manj, kot je Umar predvideval v svoji jesenski napovedi. Na gospodarska gibanja bodo ugodno vplivali nadaljnja rast investicij, umirjanje inflacijskih

izvoza storitev pa bo vplivala predvsem rast s turizmom povezanih storitev.

Inflacija se bo po pričakovanjih Umarja letos umirjala. Dvema odstotkoma se bo po pričakovanjih približala leta 2026.

Rast v izvoznem sektorju bo omejevala poslabšana konkurenčnost, ki je pos-

upadanje brezposelnosti se bosta letos še nekoliko umirila, tudi v prihodnjih letih

pa bo po napovedih rast zaposlovanja omejevala pomanjkanje delovne sile.

V prihodnjem obdobju pričakujejo nadaljnjo rast investicij. Fotografija je simbolična.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Gospodarska rast se bo letos predvidoma okrepila z lanskimi 1,6 odstotka na 2,4 odstotka, kar je nekoliko manj, kot je Umar predvideval v svoji jesenski napovedi.

pritisikov in okrevanje tujega povpraševanja, ki pa je nekoliko počasnejše od jesenskih pričakovanj. »Pričakujemo okrevanje izvoza blaga po lanskem krčenju in nekoliko višjo rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, na rast

ledica povečanih domačih stroškovnih pritiskov, zlasti stroškov dela,« je povedala Maja Bednaš, direktorica Umarja.

Pričakujejo tudi nadaljnjo rast investicij, kar je v določeni meri povezano tudi z obnovo po poplavih, izvajanjem Načrta za okrevanje in odpornost, ponovno rastjo investicij v opremo in stroje ob okrevanju izvoza ter močno rastjo stanovanjskih investicij.

Zasebna potrošnja se bo ob krepitvi realnih dohodkov in zaposlenosti zvišala. Naraščanje zaposlenosti in

Inflacija se bo po pričakovanjih Umarja letos umirjala, konec letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta pa

Tudi v prihodnjih letih bo po napovedih rast zaposlovanja omejevala pomanjkanje delovne sile.

se lahko zaradi izteka ukrepov za zaježitev visokih cen energentov ponovno nekoliko poviša. Dvema odstotkoma se bo po pričakovanjih približala leta 2026.

Sodišče pritrdilo argumentom SIJ

Ljubljana – Upravno sodišče v Mariboru je ta teden razsodilo, da je Javna agencija Spirit Slovenija ravnala nezakonito, ko je zaustavila izplačilo pomoči družbi SIJ Ravne Systems zaradi visokih cen energentov in ji naložila izplačilo pomoči skupaj z zamudnimi obrestmi. Kot je znano, so se namreč proizvodne družbe Skupine SIJ (SIJ Acroni, SIJ Metal Ravne, SIJ Ravne Systems in SIJ ZIP Center) prijavile za državno pomoč zaradi razlike v ceni energentov po zakonu o pomoči gospodarstvu za omilitve posledic energetske krize. Družbe so prejele 2,4 milijona evrov finančne pomoči, preostalega 5,6 milijona evrov pa ne, saj je agencija zadržala izplačila, potem ko je bilo v javnosti poudarjeno izplačilo dividend lastnikom. V Skupini SIJ pričakujejo enake razsodbe tudi v primerih tožb preostalih družb Skupine. V Skupini SIJ sicer dodajajo še, da so stroški energentov v letu 2022 v Skupini narasli za 79,8 milijona evrov (z 80 na 159,8 milijona evrov), prav tako so bili glede na leto 2021 podvojeni tudi v lanskem letu.

DOBRO JE VEDETI

Precejšnje razlike pri stroških kreditiranja

CVETO ZAPLOTNIK

Najboljši kazalnik stroškov kreditiranja prebivalstva je efektivna obrestna mera (EOM), ki poleg obresti vključuje tudi stroške kreditne storitve – administrativne stroške ter stroške odobritve, zavarovanja, vodenja in odplačevanja kredita.

V Banki Slovenije so na podlagi podatkov, pridobljenih iz spletnih kalkulatorjev bank oziroma hranilnic, naredili primerjavo stroškov kreditiranja prebivalstva. Pri tem so upoštevali približno povprečno ročnost in znesek kredita v zadnjih letih: pri potrošniških kreditih ročnost okoli pet let in znesek okoli 12 tisoč evrov, pri stanovanjskih pa ročnost okoli 16 let in znesek okoli 80 tisoč evrov. Pri obeh vrstah kredita so izbrali nespremenljivo obrestno mero in pri stanovanjskih zavarovanje z nepremičnino; predpostavljali

pa so tudi, da je kreditorejalec komitent banke oziroma hranilnice.

Kaj je pokazala primerjava na dan 22. januar 2024? Pri potrošniškem posojilu je bil pri desetih bankah oziroma hranilnicah, ki imajo spletni kalkulator, povprečni EOM 8,09 odstotka. Najnižji je bil 6,83 in najvišji 9,28 odstotka, kar je pri stroških za modelni kredit pomenilo okoli 700 evrov razlike. Pri stanovanjskem kreditu je bil povprečni EOM 4,20 odstotka – najnižji je bil 3,87 odstotka in najvišji 4,60, kar je pri stroških financiranja zneslo okoli 5500 evrov razlike.

V Banki Slovenije opozarjajo, da je pri tovrstni primerjavi stroškov treba upoštevati nekatere omejitve: vse banke oziroma hranilnice nimajo kalkulatorja, primerjava ne temelji na realiziranih poslih, pri konkretnih poslih je EOM odvisna tudi od bonitetne ocene komitenta in od kakovosti zavarovanja ...

OGLASNO SPOROČILO / GEN-I D.O.O.

Vaša nova samooskrbna rešitev

GEN-I, vodilno energetska podjetje, uvaja nov poslovni model za lastnike sončnih elektrarn po novi shemi, ki je z novim letom zamenjala NET metering. Namesto letnega obračuna električne energije novi model omogoča **mesečne obračune z odkupom viškov električne energije**, oddane v omrežje. **Ta jim bo znižal višino mesečnega računa za električno energijo, prevzeto iz omrežja.** Novi poslovni model prinaša finančne ugodnosti in omogoča aktivno upravljanje energije. GEN-I tako zagotavlja trajnostno rešitev za lastnike sončnih elektrarn, ki želijo izkoristiti potencial sončne energije.

gen-i | € ⚡ ☀

Vaša nova samooskrbna rešitev

Konec NET meteringa, začetek nove dobe.

GEN-I.SI

V Kamniku proslava ljubljanske regije

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Na torkovi proslavi v Domu kulture Kamnik so podelili priznanja in nagrade Civilne zaščite (CZ) za ljubljansko regijo, kamor sodijo tudi občine Kamnik, Medvode in Komenda. Nagradili so deset posameznikov oziroma društev iz omenjenih treh občin. Državna komisija je za to območje potrdila 24 bronastih, 26 srebrnih in osem zlatih priznanj ter devet plaket CZ. Iz ljubljanske izpostave URSZR je tudi letošnji dobitnik kipca Bojan Kopač. Priznanja sta v Kamniku podelila poveljnik Štaba Civilne zaščite za ljubljansko regijo Matjaž Godec in vodja Izpostave URSZR Ljubljana Tomaž Igljč.

Iz občine Kamnik sobronasta priznanja prejeli Gašper Baloh, Jernej Lanišek,

Dušan Mali in Gašper Šorn ter srebrno priznanje PGD Nevlje in Matjaž Ravnikar. Iz medvoške občine sta si bronasto priznanje prislužila Matej Osolnik in Društvo tabornikov Rod dveh rek Medvode. Iz občine Komenda je prejemnik bronastega priznanja Roman Koncilija, medtem ko je PGD Komenda dobilo plaketo CZ.

Gorenjskim nagrajencem, ki sodijo pod območje Izpostave URSZR Kranj, bodo priznanja izročili v četrtek, 14. marca, ob 17. uri v dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori. Letošnja slovesnost bo potekala v združeni organizaciji Izpostave URSZR Kranj in Občine Kranjska Gora. Slavnostna govornika bosta kranjskogorska županja Henrika Zupan in generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje Leon Behin.

Vlomi ne pojenjajo

SIMON ŠUBIC

Kranj – Policisti, ki so v zadnjih dneh znova obravnavali več vlovov v stanovanjske objekte, opozarjajo na samozaščitno ravnanje lastnikov. Tudi če dom zapuščate le za kratek čas, zaklenite vrata in poskrbite, da bi hiša ali stanovanje ne dajala videza, da ni nikogar doma. Pozivajo tudi, da ste pozorni na neznane osebe, ki bi si ogledovale okolico, in njihova vozila.

V sredo zvečer so kranjske policiste obvestili o vlovu v

stanovanjsko hišo, iz katere je neznan storilec odnesel denar in nakit. O vlovu so bili istega večera obveščeni tudi škofjeloški policisti, ki pa so ugotovili, da vlomilec ni ničesar odnesel. V sredo so neznan storilec vlomili tudi v novogradnjo v Medvodah in ukradli več bele tehnike ter v hišo v Mengšu, od koder so odnesli nakit, denar in orožje. V obeh vlovih je nastalo za več tisoč evrov škode. V torek je nekdo vlomil v trgovino v Vodica in ukradel tobačne izdelke.

Trčil v otroka

Moste pri Komendi – V ponedeljek popoldne je v Mostah pri Komendi voznik tovornega vozila trčil v otroka, ki se je lažje poškodoval. Policija je ugotovila, da je otrok nepravilno prečkal cesto.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Ledince/Baško jezero

Od maja do oktobra
ZAPOSLIMO

KUHARJA (m/ž)

GOVORIMO SLOVENSKO, zato znanje nemščine NI POTREBNO! Delo za polni delovni čas, 5 ali 6 dni na teden (naša restavracija je odprta od 17:30 do 20:30). Delovni čas ni deljen. Po želji vam nudimo tudi bivališče. Brezplačna prehrana. **Mesečna plača 4.000 evrov bruto.**

Prosimo, javite se nam v slovenščini na:
E: info@gasthofrausch.com
T: 0043 664 1832619

Alpen Adria Gasthof Rausch, St. Gregorweg 9
A-9581 Ledince/Ledenitzen - Baško jezero/Faaker See

Starša pokojne deklice Gaje nadaljujeta tožbo

Starša pokojne deklice Gaje nadaljujeta odškodninsko tožbo zoper Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj. Kranjsko sodišče je zavrnilo predlog tožene kranjske porodnišnice za obnovo postopka.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Starša pokojne deklice Gaje nadaljujeta tožbo zoper Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj zaradi škode, ki je hčerki in njima nastala zaradi posledic napačno vodenega poroda 3. aprila 2013, je potrdil njun pooblaščenec Aljoša Ravnikar. Kot smo poročali, je deklica, ki so ji po porodu diagnosticirali težko obliko cerebralne paralize, hipoksično ishemično encefalopatijo in najtežjo stopnjo epilepsije, prejšnji mesec na Pediatrični kliniki v Ljubljani umrla zaradi dolgotrajne pljučnice, ki ji ni bila več kos.

Starša dediča dekličine terjatve

Kljub dekličini smrti pravdni postopek teče naprej. Kot je pojasnil odvetnik Ravnikar, sta starša kot dediča dekličine terjatve prevzela tudi njeno pravdo in jo bosta nadaljevala. Spomnimo: Prvotno vloženi tožbeni zahtevek je sodišče ocenilo na približno milijon evrov, sicer pa je sestavljen iz več delov. Tožniki so ob vložitvi tožbe zahtevali od-

Odvetnik Aljoša Ravnikar je pojasnil, da pravdni postopek kljub smrti deklice Gaje teče naprej. / Foto: Tina Dokl

tožbo je zahtevana tudi okoli 10.000 evrov visoka odškodnina za materialne stroške staršev do vložitve tožbe in 60.000 evrov za vsakega od staršev za duševne bolečine zaradi posebno težke invalidnosti otroka.

Predlog za obnovo postopka

Kranjsko sodišče je v dose- danjem postopku z vmesno sodbo aprila 2019 že odloči-

ustavno sodišče, ki pa o za- devu še ni odločilo. V vmesnem obdobju je Zavarovalnica Triglav kot drugotožena stranka z družino sklenila delno sodno poravnavo za plačilo 238 tisoč evrov odškodnine.

Julija 2022 je sodišče začelo tudi obravnavo za določitev višine odškodnine, ki jo mora plačati Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj. Aprila lani je porodnišnica na podlagi naknadno pridobljene dokumentacije kliničnega oddelka za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana vložila predlog za obnovo postopka z navedbo, da so bile v največji zdravstveni ustanovi pri nas pri obravnavi deklice takoj po porodu zaradi neskrbnega ravnanja storjene hude napake, brez katerih bi bile posledice težavnega poroda v Kranju za deklico verjetno blažje, kot so bile. Vodstvo porodnišnice je konec lanskega leta na Policijski postaji Kranj tudi prijavilo sum storitve kaznivega dejanja.

Kranjsko sodišče je zavrnilo predloga za obnovo postopka obrazložilo z navedbo, da je v medicinsko dokumentacijo o zdravljenju deklice Gaje v ljubljanskem kliničnem centru že vpogledala sodna izvedenka, ki je zavzela stališče, da je bila deklica tam ustrezno zdravljena.

škodnino za škodo v višini okoli 600.000 evrov, rento za izgubljen zaslužek od leta 2031, ko bi Gaja predvidoma zaključila srednjo šolo, rento za premoženjsko škodo za prilagoditev nepremičnine, terapije, pripomočke za nego ipd. ter rento za tujo pomoč za 24 ur na dan. S

lo, da je odškodninski zahtevek zoper kranjsko porodnišnico v celoti utemeljen, kar je kasneje potrdilo tudi višje sodišče, po nadaljnji pritožbi porodnišnice pa je z odločitvami obeh sodišč soglašalo tudi vrhovno sodišče. Porodnišnica, ki krivde sicer ne priznava, je ubrala še pot na

Sodišče zavrnilo predlog porodnišnice

Narok za obnovo postopka je na kranjskem sodišču potekal konec januarja letos, sredi februarja pa je okrožna sodnica Tanja Bizjak izdala pisni sklep, s katerim je predlog za obnovo postopka kot neutemeljen zavrnila. Kot je obrazložila, medicinska dokumentacija iz ljubljanskega kliničnega centra ni nov dokaz v obravnavanem postopku, kakor tudi novega dokaza ne predstavljajo trditve kranjske porodnišnice o nepravilnem zdravljenju deklice na kliničnem oddelku za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. V omenjeno medicinsko dokumentacijo je namreč v postopku pred kranjskim sodiščem že vpogledala sodna izvedenka. Kot je spomnila sodnica, je izvedenka zavzela stališče, da je bila deklica v UKC Ljubljana ustrezno zdravljena po protokolih, in ni dopustila možnosti, da bi bil lahko vzrok za hujše poškodbe dekličinih možganov nepravilno zdravljenje v UKC. Sodišče je tako z vmesno sodbo aprila 2019 ugotovilo, da kranjski bolnišnici ni uspelo dokazati, da stanja deklice ni mogoče v celoti pripisati poškodbam možganov, ki so nastopile kot posledica ravnanja bolnišnice. Sodnica Tanja Bizjak je ob tem še poudarila, da tožena stran ni izkazala potrebne procesne skrbnosti pri zbiranju dokaznega procesnega gradiva.

Po naših informacijah se Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj na sklep o zavrnitvi predloga za obnovo postopka ni pritožila, zato naj bi ta postal pravnomočen.

Tatova zamotila prodajalko

Komenda – Policisti obravnavajo drzno tatvino, ki sta jo predvčerajšnjim v Komendi izvedla neznana moška. Kot so sporočili iz Policijske uprave Ljubljana, sta v sredo nekaj pred 14. uro v trgovino v Komendi vstopila neznanca. Pri tem je eden zamotil prodajalko, drugi pa je medtem odšel v prostore za zaposlene in odtujil gotovino, nato sta skupaj pobegnili. Prodajalka je policistom podala opis obeh tatov. Za prvega moškega je povedala, da je visok med 175 in 180 centimetri, je srednje postave, oblečen pa je bil v svetla oblačila. Drugi moški je bil oblečen v črn pulover, imel je brado. Policisti zlikovca še iščejo. Radovljiški policisti pa so v torek okoli 9. ure obravnavali 29-letnega moškega, ki je v trgovini izvedel tatvino izdelkov vrednosti sto evrov.

Največ nesreč ob petkih

Kranj – Gorenjski policisti so letos obravnavali 287 prometnih nesreč (lani 294), so sporočili iz Policijske uprave Kranj. Ena (lani tri) oseba je v prometni nesreči umrla, šest (lani osem) je bilo hudo telesno poškodovanih, 44 (lani 59) pa lažje. Največ prometnih nesreč so obravnavali ob petkih. Izstopa časovno obdobje med 5. in 15. uro. Gorenjski policisti so ob tem postregli tudi s podatki o kršitvah, ki so jih v februarju obravnavali pri pešcih. Kot so sporočili, so prejšnji mesec ugotovili 89 kršitev prometnih pravil s strani pešcev. Izdali so jim 28 plačilnih nalogov in izrekli 61 opozoril. »Bodite v prometu odgovorni in s tem bomo vsi skupaj pripomogli k zmanjšanju prometnih nesreč in večji varnosti na gorenjskih cestah,« pozivajo policisti.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Zvok harfe je zanjo čaroben

»Premalokrat se vračam v Glasbeno šolo Jesenice, ki mi je dala res ogromno. Najprej ljubezen do harfe, potem pa tudi veliko čudovitih poznanstev z odličnimi ljudmi, dala mi je disciplino in podporo,« pravi nadvse uspešna harfistka Leto Križanič Žorž.

NIKA TOPORIŠ

Leto Križanič Žorž prihaja iz Mojstrane, vendar se tam mudi bolj poredko. Njena pot jo je namreč vodila od Glasbene šole Jesenice, v katero je vstopila leta 2007, do mariborskega konservatorija in nato do italijanskega Vidma ter nazadnje Salzburga. »Moja glasbena pot se je začela na Glasbeni šoli Jese-

zelo vseč. Videla sem jo v Slovenski filharmoniji, veliko, zlato ... – in navdušila me je,« je ob abonmajskem koncertu v Glasbeni šoli Jesenice pred kratkim poudarila harfistka. Na koncertu jo spremljala Magdalena Banfič na kitari in Vito Černko na klavirju. Leto Križanič Žorž je julija 2022 diplomirala v Vidmu, kjer je končala študij harfe pri prof. Pa-

komornih skupinah ali v orkestru. »Zelo veliko je tudi študentskih del, ki so povezana z mojo izbiro šolanja, in moram reči, da sem izredno zadovoljna. Tudi moj profesor je odličan, zabava se, zelo me motivira. Super je,« je pojasnila. Trenutno je v zadnjem letu študija, a ker se pripravlja na tekmovanje v Ameriki leta 2025, bo zaradi intenzivnih priprav študij podaljšala za eno leto. »Gre za eno največjih harfištičnih tekmovanj, potekalo bo v štirih krogih – in že da sploh prideš tja, moraš poslati posnetek. Upam, da bomo prišli vsaj v prvi krog,« je dejala.

Romantična duša

Najraje se »spušča« v romantiko, saj jo, kot je dejala, najbolj čuti. »Z velikim veseljem pa igram različne stvari, sploh take, kjer je veliko karakterja, saj se lahko zelo dobro izrazim. Tudi nasploh se na nastopih lažje izrazim kot na vajah, kar je mogoče celo moja slabost, ampak na nastopih se mi zares odpre srce in zlijem svojo dušo v igranje.« Zvok harfe je opisala kot čaroben. Kot je poudarila, harfa ni ravno 'navaden' instrument. »Vse bolj opažam, da zelo veliko ljudi ne pozna harfe, vedo le, da gre za veliko glasbilo, zvok pa jih potem zelo preseneti. Lahko je zelo nežna, ima pa tudi temne plati in se pokaže kot zelo mogočna in močna. To, da je tako različna, mi je tudi najbolj všeč, saj lahko igram veliko različnih stilov.«

Leto Križanič Žorž / Foto: Nik Bertonec

Vse več sodelovanj

Leto je v preteklosti sodelovala s številnimi orkestri. Dodala je, da je tega v zadnjem času tudi vedno več. Kot je povedala, je lani sodelovala z orkestrom Gewandhaus Leipzig pri operi Tannhäuser, letos sodeluje s salzburško akademijo, pred kratkim pa je tudi prvič sodelovala s salzburško filharmonijo, ko so igrali Malo morsko deklico, ki jo je ustvaril Alexander Zemlinsky. »Tudi v Sloveniji je sodelovanje veliko. V preteklosti seveda z Glasbeno šolo Jesenice, jeseniškim simfoničnim orkestrom, Slovenskim mladinskim

orkestrom, aprila bom sodelovala z orkestrom Amadeo. Dolgčas mi ni, vedno več stvari počnem in vedno bolj sem zasedena,« je dejala mlada glasbenica. V nadaljevanju je povedala tudi, da bi s svojo glasbo rada sporočila, da klasična glasba ni samo težka glasba. »Zdi se mi, da ljudje pogosto niso dovolj poučeni o tem, kaj je klasična glasba. Lahko je zelo dobra glasba za sprostitve, da odpreš svoje misli in sam razmisliš, kaj ti klasika sporoča. Lahko jo interpretiraš po svoje in glasba ti da to, kar v danem trenutku potrebuješ,« je dejala in dodala, da

ko enkrat stopiš na oder, je ves trud poplačan.

Načrti za prihodnost

Leto Križanič Žorž je pojasnila, da zelo rada dela vse in bi rada še naprej koncertirala, saj je to neverjeten užitek, vseeno pa globoko čuti tudi sodelovanje z orkestri, saj je obdana z različnimi zvoki, ki se prelivajo. »Moram sama pri sebi razmisliti, kaj si pravzaprav želim,« je dejala in mladim glasbenikom položila na srce, da ni nujno postati profesionalni glasbenik, da uživaš v glasbi. Včasih je dovolj, da le vzameš v roke instrument in odmisliš vse drugo.

nice, ampak sprva sem upala na nekoliko drugačen instrument. Želela sem igrati violino, vendar je bil takrat velik naval. Kot drugi instrument sem navedla harfo, ker mi je bila kot glasbilo

trizii Tassini, trenutno pa obiskuje magistrski študij na Mozarteumu v Salzburgu. Kot je dejala, gre za čudovito mesto in prekrasno fakulteto z ogromno priložnostmi za igranje solo, v

Na abonmajskem koncertu jo je na kitari spremljala tudi Magdalena Banfič. / Foto: Nik Bertonec

Kultura

Najstarejši radovljiški knjižni spomenik na ogled v knjižnici
Stran 14

Pogovor

Radovljičanka Eva Hribernik, režiserka opernih del
Stran 15

Zgodba

Janez Krmelj, misijonar na Madagaskarju
Stran 16

Od petka do petka

Vodenje pravosodnega resorja je vnovič prevzela Andreja Katič, ki je bila pravosodna ministrica že v vladi Marjana Šarca, še prej pa obrambna ministrica. / Foto: Gorazd Kavčič

Policija je v torek izvedla šestnajst hišnih preiskav, v katerih so iskali dokaze o sumih storitve kaznivih dejanj pri nakupu sodne stavbe na Litijski cesti v Ljubljani, vrednem 7,7 milijona evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

Do srede je zahtevke za mirno rešitev glede prikrajšanja pri plačah na državno odvetništvo vložilo že približno 370 sodnikov. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Andreja Katič nova pravosodna ministrica

SIMON ŠUBIC

V torek so državni poslanci za novo pravosodno ministrico izvolili dosedanjo državno sekretarko na ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj Andrejo Katič, ki je pravosodni resor vodila že v vladi Marjana Šarca, v vladi Mira Cerarja pa je bila ministrica za obrambo. Katičeva je takoj po izvolitvi v državnem zboru tudi zapriseгла, v sredo pa od svoje predhodnice Dominike Švarc Pipan, ki jo je s položaja odnesla afera o sodni stavbi na Litijski cesti v Ljubljani, prevzela posle. Kot je poudarila nova ministrica, prevzema vodenje pravosodnega resorja v zahtevnem obdobju. Med prvimi izzivi, s katerimi se bo spoprijela, so pogovori s predstavniki pravosodja, predvsem o uresničitvi odločbe ustavnega sodišča glede plač sodnikov. Ob tem je že v predstavitvi v državnem zboru napovedala, da bo vlada to urejala s posebnim zakonom, predvidoma še v prvi polovici leta. Katičeva je takoj po vrnitvi na ministrstvo preklcala vsa pooblastila uslužbencem ministrstva. Kot je pojasnila, tega ni storila zato, ker nekaterim sodelavcem ne bi zaupala, ampak da vidi, kakšna pooblastila imajo, in da se lahko sama prepriča o njihovih znanjih in kompetencah za opravljanje najpomembnejših zadev. V sredo se je

tudi že sestala s predsednikom vrhovnega sodišča Mio-dragom Đorđevićem.

Afera Sodna stavba: trinajst osumljenih

Nacionalni preiskovalni urad (NPU) je v torek izvedel šestnajst hišnih preiskav na območju policijskih uprav Ljubljana, Koper, Maribor in Novo mesto, v katerih so iskali dokaze o sumih storitve kaznivih dejanj pri nakupu sodne stavbe na Litijski cesti, vrednem 7,7 milijona evrov. Kot je povedal direktor NPU Darko Muženič, trinajst oseb sumijo kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, gre pa za protipravno premoženjsko korist v višini najmanj 3,4 milijona evrov. »Sumimo, da je trinajst oseb izvedlo kaznivo dejanje s tem, da so v postopku nakupa nepremičnine pripravile dokumentacijo, ki ni izkazovala resničnega stanja nepremičnine v naravi,« je dejal Muženič. Vseh trinajst osumljenih je sodelovalo pri pripravi dokumentacije in izvedbi posla, je še razkril. Po neuradnih informacijah slovenskih medijev naj bi bila glavna osumljenca nekdanji vodja službe za nepremičnine in investicije na ministrstvu Simon Starček in nekdanji generalni sekretar Uroš Gobjovič. Nekdanja ministrica za

pravosodje Dominika Švarc Pipan, ki je podpisala pogodbo o nakupu stavbe, ni med osumljenimi. Švarc Pipanova sicer že ves čas trdi, da je bila pri omenjenem poslu zavedena s strani uslužbencev ministrstva.

Zahtevke vložilo skoraj štiristo sodnikov

Predstavniki Slovenskega sodniškega društva so v sredo na državno odvetništvo predali približno 320 zahtevkov glede prikrajšanja pri plačah. Skupno je take zahtevke do srede vložilo že okoli 370 sodnikov. Predsednica Slovenskega sodniškega društva Vesna Bergant Rakočević je ob vložitvi zahtevkov poudarila, da je minilo že 62 dni od poteka roka, ki ga je ustavno sodišče določilo državnemu zboru za izpolnitev odločbe, ki ureja materialni položaj sodnikov, ker pa se ni zgodilo še nič, so se sodniki odločili za individualno sodno varstvo, ki je sicer skrajno, vendar pravno dopustno sredstvo. Glede višine zahtevkov je pojasnila, da se je veliko sodnikov odločilo, da »zahteva kompenzacijo za od tri do pet let nazaj«. Zahtevke zaradi prikrajšanja plač so vlagali sodniki vseh stopenj, največ pa so jih vložili prvostopenjski sodniki, katerih položaj je tudi daleč najslabši, je še dejala. Na državnem

odvetništvu imajo tri mesece časa za rešitev zadeve.

Petnajst let od odkritja grobišča v Hudi Jami

V nedeljo je minilo petnajst let od odkritja posmrtnih ostankov žrtev povojnih pobojev v rovu svete Barbare v Hudi Jami pri Laškem. V njem je bilo takoj po koncu druge svetovne vojne leta 1945 pobitih najmanj 1410 žrtev, večinoma pripadnikov vojaških sil Neodvisne države Hrvaške, domobrancev in civilistov. Komisija vlade za reševanje vprašanj prikritih grobišč je zato leto 2024 razglasila za leto spomina na 15 let od vstopa v rov in dialoga o pokopu nepokopanih mrtvih. Predsednik komisije Jože Dežman je vizjavi ob petnajstletnici odkritja v Hudi Jami zapisal, da je petičija Pravica do pokopa in spoštivega spomina na žrtve povojnih komunističnih pobojev v Sloveniji, ki jo je februarja letos podprl tudi Evropski parlament, dragoceno izhodišče za nadaljnja prizadevanja za odkrivanje, raziskovanje, urejanje prikritih morišč in grobišč ter izkope in pokope posmrtnih ostankov. »Če smo za izkop vseh žrtev iz rova sv. Barbare in njihov pogreb čakali več kot sedem let, pa upamo, da bomo sposobni več kot 3450 umorjenih iz Jame pod Macesnovo pokopati prej,« je dodal.

Slovinci v zamejstvu (945)

Kulturni utrinki koroških Slovencev

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Do nedelje, 14. aprila, se bo v slovenskem glavnem mestu predstavljala kulturna dejavnost Slovencev na Koroškem. Začeli so se namreč 46. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar. Dnevi vsako leto pokažejo izjemno kakovost, pestrost in tudi množičnost kulturnega delovanja in ustvarjanja Slovencev na Koroškem.

Prva iz niza prireditev je bila v sredo, 6. marca, v Galeriji Družine na Krekovem trgu v Ljubljani. Osrednja osebnost je bil pisatelj, urednik in novinar ter izvrsten fotograf verskega tednika Nedelja iz Celovca, ki ga za slovensko govoreče izdaja celovška škofija, Vincenc Gotthardt. Vendar tokrat ne

kot časnikar ali fotograf, ampak kot slikar. Odprli so namreč razstavo njegovih slikarskih del z naslovom Na robu barve. Velja povedati, da je bil Vincenc ali kar Cenc za prijatelje pred tremi leti med nominiranci na nagrado Kresnik. Razstavo je odprla veleposlanica Republike Avstrije v Ljubljani Elisabeth Ellison - Kramer. Razstava bo na ogled do ponedeljka, 18. marca.

V prihodnjih dneh se bodo nadaljevale predstavitve kulturnih dosežkov ali presežkov koroških Slovencev. Jutri, 9. marca, ob 11. uri se bodo v Mini teatru na Križevniški ulici z igro Kakodolgoše predstavili lutkarji s Šmihela pri Pliberku. V torek, 12. marca, ob 11. uri bo v dvorani Slovenske matice v Ljubljani predstavitev

Vincenc Gotthardt ni le izvrsten pisatelj, časnikar in fotograf, ampak tudi slikar. / Foto: Jože Košnjek

slovenske in nemške spletne strani SloGled o gledališki dejavnosti Slovencev na Koroškem, v sredo, 13. marca, ob 17. uri pa bo prav tako v dvorani matice predstavitev spominsko-zgodovinskih knjig Mohorjeve:

Spomini Antona Urschitza in romana Kamnik Felix Kucherja. V petek, 15. marca, ob 11. uri bo znova zanimivo v dvorani Slovenske matice na Kongresnem trgu. O delovanju treh slovenskih prosvetnih

društev bodo pripovedovali Willi Ošina (SPD Zarja Železna Kapla), Anica Lesjak Ressmann (SPD Jepa - Baško Jezero) in dr. Silvester Jernej (Katoliško prosvetno društvo Šmihel pri Pliberku).

Manjšine, okno v svet

Mohorjeva iz Celovca je v sredo, 6. marca, začela nov ciklus aktualnih pogovorov Manjšine - okno v svet. V Mohorjevem knjižnem središču v Celovcu je o Slovenskih sledih v Gradcu govoril Simon Ošlak Gerasimov, ki je izdal tudi knjigo s tem naslovom. Na naslednjem pogovoru 21. marca ob 18. uri pa bo o položaju slovenske skupnosti v Italiji govoril Marko Pisani, deželni svetnik v parlamentu dežele Furlanije - Julijske krajine.

Po svetu

Po dveh letih vojne

Minili sta že dve leti od ruskega napada na Ukrajino. In ob tem dve spoznanji. Prvo: da miru ali vsaj premirja ni na vidiku. Drugo: da je ta vojna prerasla v merjenje moči in mogoče tudi vojno med Rusijo in Zahodom ...

MIHA NAGLIČ

Mnogi obrazi vojne

Vojna v Ukrajini traja pravzaprav že deset let. Začela se je leta 2014 z rusko priključitvijo Krima in zasedbo ozemelj na vzhodu Ukrajine (Doneck in Lugansk). V velik frontalni spopad pa je ta konflikt prerasel z ruskim napadom na celotno Ukrajino, 24. februarja 2022. Pod rusko okupacijo je zdaj približno petina ozemlja samostojne Ukrajine, kakršna je nastala po razpadu Sovjetske zveze leta 1991. Razmere po dveh letih vojne komentira generalmajor Alojz Šteiner. »Posebna vojaška operacija je bila zastavljena in pozneje dopolnjena po prepoznavni 'ruski šoli' vojaške strategije in operativnosti. Ta temelji na izkušnjah drugega dela domovinske vojne v 2. svetovni vojni od leta 1943 do 1945. Seveda je bila pred dvema letoma strategija prilagojena sodobnim konvencionalnim bojnim sredstvom v štirih od šestih stebrov (kopenskem, letalskem, pomorskem in zračnodesantnem) ruskih oboroženih sil. Če zanemarimo neuspešni poskus ob začetku invazije na Ukrajino, ko naj bi ruski specialci z desantom na letališče Hostomel pri Kijevu in zajetjem ukrajinskega vodstva

v prestolnici končali vojaško operacijo brez vojne v treh dneh ali enem tednu, potem je primerjalno mogoče najti tudi več vzporednic z vojnami na Zahodu. Tu mislim na koalicijsko zalivsko vojno 1990/91 in predvsem iraško vojno (operacija Iraška svoboda 2003), iz katere so Rusi za primer Ukrajine uporabili pomembne strateške postavke. Po letu dni se je vojna strategija in operativa v Ukrajini pomembno preoblikovala na obeh straneh. Zato lahko opazimo toliko spremenjenih obrazov vojne. Prvo leto smo bili priča množični konvencionalni vojni, v drugem letu pa je opazna preobrazba v nekonvencionalno, ko so vedno bolj začeli uporabljati nove bojne sisteme, načine delovanja in operacije, povezane s tem. Vojna je na območju Ukrajine povzročila ogromno uničenje med vojaštvom ter gospodarsko in drugo civilno infrastrukturo. Ta t. i. 'požgana zemlja' je po površini večja od dveh ali celo treh Slovenij. Vojna je za sabo potegnila šest milijonov beguncev in osem milijonov notranje razseljenih oseb, pri čemer lahko o številu ukradenih otrok le ugibamo. Civilnih žrtev je v primerjavi z Gazo sicer manj, pa vendar še vedno ogromno.« Kakšno je stanje na ukrajinski fronti zdaj? »Zdaj ima na

skoraj celotni, več kot 1100 kilometrov dolgi fronti, iniciativo ruska stran. Ta poskuša izravnati oziroma izboljšati bojne položaje tako na vzhodu kot na jugu bojišča. V ospredju so artilerijsko in raketno obstreljevanje in poskusi prodorov in izrinjenja ukrajinskih branilcev, ki se krčevito branijo. Drugi vidik pa se kaže na vojaškem delovanju z razdalje in po globini. Pri tem so poleg raket srednjega in dolgega dosega v ospredju brezpilotni letalniki. Vojaško delovanje je bolj selektivno, pri čemer obe strani poskušata uničevati tako vojaške cilje kot kritično infrastrukturo. Civilnim in industrijskim objektom tudi zdaj ni prizaneseno. Obveščevalna dejavnost in kibernetična vojna sta samo navidezno v ozadju, sicer pa zelo izpostavljeni. Medijski pristop in podoba vojne sta se pomembno spremenila.«

Vojna brezpilotnih letalnikov

Vojna v Ukrajini je na prvi pogled klasično frontalno bojevanje, ki je bilo značilno za prvo svetovno vojno. V resnici pa je v njej tudi veliko novega. »V zgodovino bojevanja bo vojna v Ukrajini zapisana kot vojna brezpilotnih letalnikov, ki so odraz robotizacije in se v povezavi z digitalizacijo in mrežnim

delovanjem pojavljajo tako v zraku kot na morju in na kopnem. Res je, da so jih predtem že na veliko uporabljali, zlasti v protivstajniške in protiteroristične namene v Iraku in Afganistanu, pa tudi drugod. Vendar se v Ukrajini vedno bolj uveljavljajo kot prevladujoča ali celo samostojna zvrst vojske. Tudi zato, ker gre na eni strani za lažje, cenejše in učinkovitejše platforme, na drugi pa za izkoriščanje tega, da še ni vseh učinkovitih protisredstev, zlasti ko gre za množično uporabo brezpilotnih letalnikov.« (Vir: intervju Ksenije Tratnik z generalom Alojzom Šteinerjem na MMC RTV SLO)

Korejski scenarij

Po dveh letih intenzivnega vojskovanja na več frontah – kopenski, zračni, morski in kibernetični – konca tega spopada (še) ni videti. Premirja ne iščeta niti ruska niti ukrajinska stran. Obe hočeta prej zmagati. A tudi zmage ni na vidiku. Vrh tega je zdaj že dejstvo, da Rusija Krima ne bo nikdar vrnila, tudi separatistične »republike« v Donbasu so najbrž trajno odcepljene. Realno bi bilo premirje po korejskem zgledu. Tam »začasno« premirje velja že od leta 1953, mirovnega sporazuma pa državi še zdaj nista sklenili.

Pogled na bojišče po ruskem zračnem desantu na letališče Hostomel pri Kijevu, 4. marca 2022. V večtedenski bitki so bile ruske enote poražene. / Foto: Wikipedija

Britanski brezpilotni letalnik MQ-9A Reaper, fotografiran na afganistanskem nebu 2. novembra 2009 / Foto: Wikipedija

Ostanki iranskega drona Shahed 136, ki so ga Ukrajinci sestrelili pri Kupjansku v Harkovski oblasti na vzhodu Ukrajine / Foto: Wikipedija

Nove knjige (727)

V kraljestvu fotografije

MIHA NAGLIČ

»18. novembra 1937 ie Ljudska univerza v gimnazijski telovadnici v Kranju gostila predavanje člana FKL Karla Kocjančiča 'Po slovenskih dobrih in višavah'. Predavanje je zbudilo precej zanimanja in je bilo dobro obiskano (156 oseb). Kocjančič je prikazal okrog 120 črno-belih in barvnih diapozitivov ter 'skušal na podlagi predvajanega materiala uvesti gledalce v najvažnejša področja fotografije, tako pokrajinske kakor portretne in pokazal je važno delo foto-amaterjev v tujsko-prometni propagandi in domovinoznanstvu'. Ta uspeh je dosežen le, če se bavimo sistematično z odkrivanjem lepote in značilnosti domačih krajev. /.../ Karlo Kocjančič

je v uvodnih besedah poudaril: 'Cenjene dame in gospodje! Od Ljubljane do Kranja ni daleč. V eni uri jo priamahamo s predpisano zamudo k Vam, z brzovlakom še prej. Zato ni čudno, da imamo marsikaj skupnega, n. pr. kranjsko špraho. So pa tudi razlike. Nekatero Vam v prid. Kadar je pri nas megla, sije nad Vami najlepše sonce; kadar za Vaše smučarje sneži, bredejo naši do kolen in brozgi; in naš Golovec in Krim se tudi ne moreta postavljati poleg Vašega Storžiča. V drugih pogledih smo spet mi na boljšem. Kadar razsajajo pri Vas viharji, ki Vam podirajo cerkvene stolpe, vejejo pri nas komaj rahle sapice. In - to je zame najvažnejše - kadar se ljubljanski oziroma v ljubljanskem fotoklubu včlanjeni

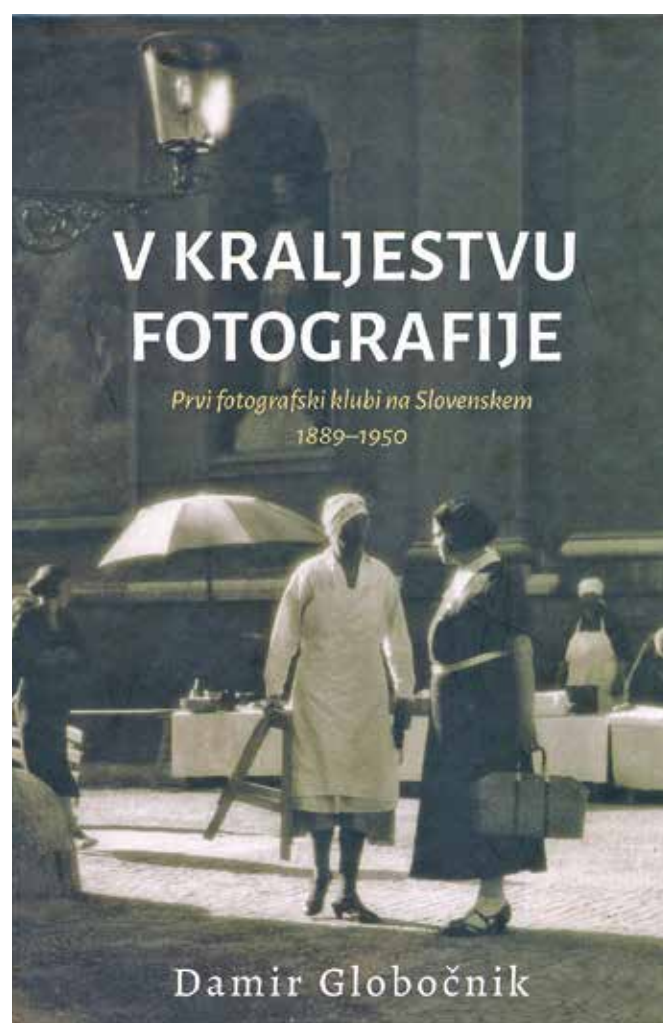
fotoamaterji zberejo, da nekaj napravijo, potem govori in piše o njih ves svet – dobesedno, se da dokazati; med tem pa o kranjskih amaterjih ni slišati in ni videti, da bi nameravali kaj narediti. Se-

Damir Globočnik, V kraljestvu fotografije, Buča, Šmarje-Sap, 2023, 392 strani

daj bi jih moral po svoji stari navadi ozmerjati. Bolje pa je, da pomolčim, dokler me ne spoznajo natančneje. Kaj hočemo, jaz sem danes v Kranju sam, Vas pa je mnogo. Želel bi pa, da bi moje nočno predavanje privedlo Vaše amaterje do spoznanja, da fotografija ni samo prijetna zabava tistemu, ki jo počem, temveč da je lahko tudi dolžnost, da je lahko naloga, ki je ne samo amaterjevemu

kraju, temveč vsej lepi domovini v čast in korist, če jo vršimo s sistemom. Želel bi, da bi spoznali, da je mogoče samo v organizirani družbi izvrševati velika in koristna dela za skupnost.« (str. 321)

Po tem predavanju Karla Kocjančiča so v Kranju leta 1938 priredili še enega, junija 1939 pa so v veliki dvorani hotela Stara pošta postavili prvo fotografsko razstavo. In to je le ena od epizod v zgodovini prvih fotografskih klubov na Slovenskem v letih 1889–1950, kakor jih je v tej knjigi popisal neumorni in knjižno hiperproduktivni umetnostni zgodovinar Damir Globočnik.

Izjemni knjižni spomenik na ogled v Radovljici

V radovljiški knjižnici je ves marec na ogled izjemna publikacija: leta 1541 natisnjeni hvalospev cesarju Maksimilijanu I., ki ga je napisal v Radovljici rojeni Pavel Oberstain. Besedilo velja za prvo znano natisnjeno delo kakega Radovljčana, obenem pa je verjetno tudi prvo znano pričevanje, v katerem je pisec slovenskega rodu, v katerem je, kot navaja dr. Lucijan Adam, izražena zavest o »slovanščini«, »s katero se po razširjenosti ne more meriti noben drug jezik«.

MARJANA AHAČIČ

»Cesar je dobro izobražen in dober učenec, latinski jezik mu nikakor ni neznan. Govoriti latinsko mu nikjer ne dela nobenih težav, še celo več, obvlada vsaj pet tujih jezikov, med njimi je tudi vaše italijansko pogovorno narečje /.../, v katerem je visoko izobražen, da ga uporablja tako zlahka kot domač jezik svojega ljudstva. ... Ker se dogaja, da se poleg posla in obveznosti včasih pojavlja potreba po

kakega Radovljčana. Na svetu so znani le trije ohranjeni izvodi.

Radovljčan z izjemnim položajem na Dunaju

»Pavel Oberstain, sin trgovca iz Radovljice, je študiral na univerzah na Dunaju, v Bologni in Ferrari, kjer je leta 1512 promoviral iz prava in filozofije. Po vrnitvi na Dunaj je bil svetovalec in tajnik cesarja Maksimilijana I. Kot kancler univerze na Dunaju je skupaj z rojakom

se je tudi z glasbo, od literarnih del pa je najbolj znano v slogu humanistične retorike 16. stoletja napisano prav panegirično pismo cesarju Maksimilijanu I., kjer je zapisal, da mu je cesar naročil izdelavo slovenskega slovarja, ki pa mu ga žal ni uspelo končati.«

Srečno naključje

Prva izdaja Oberstainovega hvalospeva cesarju Maksimilijanu I. iz leta 1541 je izjemno redka, saj je poleg

tega dragocenega tiska in obvestil antikvarja in bibliofila Ažbeta Tomana iz Radovljice, da je ta izjemni kulturni spomenik zdaj v njegovi zasebni lasti. Po njuni zaslugi smo se z lastnikom dogovorili, da bomo izvirnik prve izdaje Oberstainovega panegiričnega spisa od 1. do 31. marca 2024 postavili na ogled v radovljiški knjižnici.«

Lastnik je dragoceno knjigo za razstavo v knjižnici odstopil brezplačno, želi pa ostati anonimen, je še povedal Sinobad.

Spomenik izjemnega pomena

Prvi natis Oberstainovega panegiričnega pisma je spomenik posebnega pomena za Radovljico in Slovenijo, so na literarnem večeru, na katerem so avtorja, čas, v katerem je živel, in zanimivo zgodbo enega redkih ohranjenih izvodov njegove knjige predstavili prejšnji tork v Knjižnici A. T. Linhart v Radovljici, poudarili Lucijan Adam, Jure Sinobad in Ažbe Toman.

»Radovljiških avtorjev ni zelo veliko, iz tega časa pa sploh ne, zaradi česar sem bil na knjigo, ko mi je kolega zbiratelj povedal zanjo, takoj pozoren,« je pojasnil Ažbe Toman. »Jure Sinobad se je takoj strinjal, da zaradi izjemnega pomena, ki ga ima delo za Radovljico, pripravimo predstavitev v knjižnici.«

Ob tem dodaja, da je delo pomembno in zanimivo tudi v širšem, ne zgolj lokalnem okviru, saj v Sloveniji do nakupa tega izvoda, enega od treh znanih ohranjenih, prve izdaje Oberstainove Hvalnice še ni bilo. »In ne pozabimo: napisal jo je Slovenec in natisnjena je bila, čeprav v latinščini, devet let pred prvo, Trubarjevo knjigo v slovenskem jeziku. Že to je pomemben podatek. Naleteti na tisk iz tega časa, delo slovenskega avtorja, je izjemna redkost.«

Hvalnica kot začetek zbirke Radovljiški spomeniki

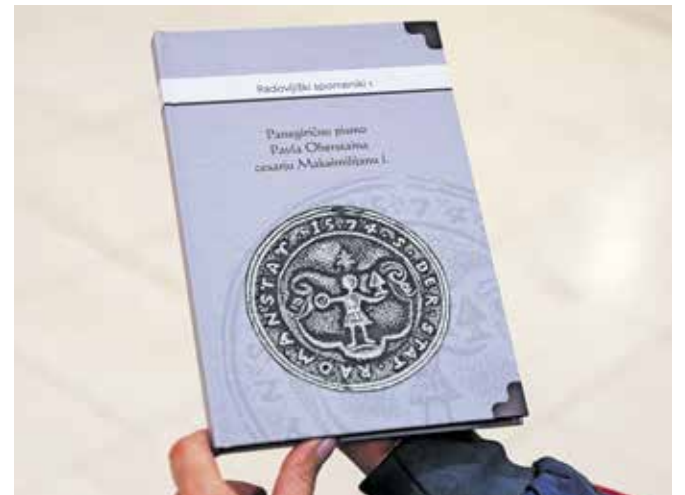
»Letos mineva tudi 480 let od smrti znamenitega Radovljčana, zato smo se v knjižnici odločili, da bomo javnosti predstavili izvirnik

Leta 1541 natisnjeni hvalospev cesarju Maksimilijanu I., ki ga je napisal v Radovljici rojeni Pavel Oberstain / Foto: Tina Dokl

Skoraj pol tisočletja stara knjiga in priložnostna razstava sta v Knjižnici A. T. Linhart v Radovljici na ogled do konca marca. Na razstavi je prvič v Sloveniji na ogled tudi Oberstainov grb iz leta 1528 v barvni izvedbi. / Foto: Tina Dokl

Panegirično pismo Pavla Oberstaina cesarju Maksimilijanu I. izhaja kot prvi zvezek v nastajajoči zbirki, ki so jo poimenovali Radovljiški spomeniki. / Foto: Tina Dokl

Dr. Lucijan Adam, mag. Jurij Sinobad in Ažbe Toman pred vitrino z razstavljenim izjemnim, petsto let starim knjižnim delom / Foto: Tina Dokl

dejavnem vključevanju v pogovor v različnih drugih jezikih, s katerimi sem vajen imeti opravka ob nekaterih priložnostih, mi je prejšnji mesec velel, da bi mu pripravil besednjak slovenskega jezika, najbolj razširjenega od vseh drugih, ki se ga je treba naučiti. To mi nakazuje, naj ne dvomim, da se lahko prav tega jezika v kratkem času v veliki meri nauči od mene.«

Citat, v originalu napisan v latinščini, je iz knjige, ki so jo na Dunaju natisnili leta 1541, devet let preden je Primož Trubar v Nemčiji izdal prvo knjigo v slovenskem jeziku. Gre za t. i. panegirični (poveličevalni) spis humanista Pavla Oberstaina (ok. 1480–1544), posvečen habsburškemu cesarju Maksimilijanu I. (1459–1519). Hvalospev cesarju je Oberstain napisal že leta 1513, a je bil prvič natisnjen šele leta 1541 (drugič 25 let kasneje) in za zdaj velja za prvo znano natisnjeno delo

Jurijem Slatkonjo sodil v elito dunajskih humanistov, kot dunajski stolni prošt pa se je politično zgodaj uvrstil med nasprotnike protestantskega gibanja,« pojasni avtor razstave, zgodovinar in bibliotekar Jurij Sinobad.

Po slovenskem zakonu o knjižničarstvu sodijo med kulturne spomenike kodeksi, listine in drugo rokopisno gradivo ter knjižno, kartografsko, notno in podobno gradivo, nastalo pred letom 1800. Med spomeniki pisne kulturne dediščine imajo posebno mesto najstarejši pisni spomeniki, to so listine, kodeksi in sorodni dokumenti, ki so nastali do leta 1600.

»Pod Maksimilijanom I., še bolj pa pod njegovim naslednikom Ferdinandom I., se je odlično izkazal tudi v diplomatski službi. Za zasluge v cesarski službi mu je bil podeljen plemiški naziv in več posestev, svoja dela so mu posvetili mnogi sodasni nemški, italijanski in slovenski humanisti. Ukvarjal

razstavljenega izvoda ohranjena le še v dveh popolnih izvodih, še pojasni Sinobad. Enega hrani knjižnica dunajske univerze, drugega Bavarska državna knjižnica. Tretji ohranjeni izvod je nepopoln, manjka

mu ravno prvi del, spis Pavla Oberstaina, hranijo pa ga v Münchenski univerzitetni knjižnici. »Srečno naključje je hotelo, da se je po skoraj petsto letih na evropskem trgu starih knjig in tiskov pojavil izvod prvega natisa Oberstainovega panegirika. Novi lastnik je prepoznal pomen

tega dragocenega tiska in obvestil antikvarja in bibliofila Ažbeta Tomana iz Radovljice, da je ta izjemni kulturni spomenik zdaj v njegovi zasebni lasti. Po njuni zaslugi smo se z lastnikom dogovorili, da bomo izvirnik prve izdaje Oberstainovega panegiričnega spisa od 1. do 31. marca 2024 postavili na ogled v radovljiški knjižnici.«

prvega natisa Oberstainovega spisa in pripravili publikacijo z naslovom Panegirično pismo Pavla Oberstaina cesarju Maksimilijanu I. K sodelovanju smo povabili bibliotekarja in zgodovinarja dr. Lucijana Adama iz Radovljice. Kolega Adam se je prijazno odzval in prispeval izvirno razpravo o humanizmu, tri prispevke o Oberstainovem življenju in delu ter bibliografski opis njegove Hvalnice za cesarja Maksimilijana I.,« je še pojasnil Sinobad. V publikaciji je objavljen tudi ponatis prispevkov Primoža Lampeta o Pavlu Oberstainu in luči njegove kopalne knjige, ki so v letih od 2016 do 2018 izhajali v publikaciji Radolčan. Panegirično pismo Pavla Oberstaina cesarju Maksimilijanu I. izhaja kot prvi zvezek v nastajajoči zbirki, ki so jo avtorji poimenovali Radovljiški spomeniki.

Pogovor

Ne vpijem na ljudi in ne loputam z vrati. Mi ni treba

Eva Hribernik,
operna
režiserka

Eva Hribernik je v poklicu operne režiserke združila dve svoji veliki ljubezni: ljubezen do glasbe in do gledališča. Ustvarja v Sloveniji in v mednarodnem prostoru. Letos se je domačemu občinstvu prvič predstavila v ljubljanski Operi, prav pred kratkim pa so na odru Cankarjevega doma premierno uprizorili otroško in mladinsko opero Kekec in škrat Skovik, ki je prav tako nastala pod njenim režijskim vodstvom.

MARJANA AHAČIČ

Po rodu je Radovljčanka, a že dolgo živi razpeta med Slovenijo in Italijo, kjer si je v Bologni ustvarila družino. Na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani je doštudirala dramaturgijo in nato diplomirala iz operne režije na Akademiji za italijansko opero v Veroni, kjer so se ji takoj po zaključku študija odprle možnosti za ustvarjanje.

Režira tako sodobne kot klasične opere, muzikale, operno-baletne predstave, rada in veliko ustvarja tudi za otroke in mladino. V letošnji sezoni ji je prvič vrata odprla največja slovenska operna hiša, kjer je režirala romantično opereto Dežela smehljaja in komično opero Miši v operni hiši. Prejšnji mesec je bila na odru Cankarjevega doma pod njenim režijskim vodstvom premierno uprizorjena opera za otroke in mladino Kekec in škrat Skovik.

Za delo na kulturnem in umetniškem področju je prejela mednarodno nagrado Premio Internazionale Universum Donna 2019, ki jo je podelila strokovna mednarodna žirija Universum Academy Switzerland.

Operna med nepoznavalci pri nas danes velja za nekaj rahlo arhaičnega ... Kaj je tisto, zaradi česar privlači še danes, ko je na voljo cela paleta možnosti za umetniška doživetja in zabavo?

Opera je bila rojena za pomembne dogodke v bogatih družinah, za rojstva, poroke ... Z njo so tisti, ki so si jo lahko privoščili, pokazali svojo moč. Danes v opero hodijo vsi, ni več vezana na določen socialni sloj. Ne nazadnje danes nastaja tudi ogromno oper za otroke. Tudi sama se jim veliko posvečam.

Pri nastajanju operne predstave je angažiranih izjemno veliko ljudi. Kdo pa je glavni? Skladatelj, ki delo napiše, dirigent, režiser?

Umetniški vodja je tisti, ki izbere režiserja za določeno uprizoritev, potem pa skupaj oblikujeta ustvarjalno ekipo, v kateri so še scenograf, kostumograf,

Eva Hribernik / Foto: Tina Dokl

koreograf, oblikovalec luči ... Pa operni zbor, solisti, orkester ... Več kot sto ljudi je samo na odru ...

Proces uprizoritve se začne z glasbenimi vajami, sledijo ansambelske vaje, ki jih vodi dirigent, šele po tem v nastajanje predstave vstopi režiser, ki vodi režijske vaje ali aranžirke in začne postavljati predstavo v prostor. Na začetku običajno razloži svojo idejo, vizijo, včasih se mu v tem procesu pridruži tudi dramaturg ... Zgodba se počasi sestavi. Osnova je partitura, potem pa ustvarimo svet, v katerem ta zaživi. Zanimivo je, kako včasih pri tem ustvarjalci odkrijejo še kakšno skrito dimenzijo, ki je celo skladatelj ni videl. In v tem je res čar mojega dela.

Tudi v glasbenem svetu ste ženske še vedno v manjšini, sploh v vlogah režiserk in dirigentk. Se to pozna pri odnosu s soustvarjalci, občinstvom, morda producenti?

Dve leti sem preživela na specialističnem študiju operne režije v Veroni, kjer sem nato ostala še okoli pet let, saj so se mi takoj po študiju odprle priložnosti za delo, tako da v tem smislu nikoli nisem imela nobenih težav.

Je pa res, da je poklic režiserja vedno veljal za »moški« poklic, režiserji pa so pri delu včasih pogosto uporabljali avtoritativno moč: oni so bili tisti, ki so vodili vaje, ki so bili po statusu nad pevci ...

... in ki jim je bilo dovoljeno, da se zjezijo, ukažejo in si premislijo, če se jim zazdi?

Tako je. V zadnjem času se stvari spreminjajo in moški prihajajo v neko novo fazo, v kateri se tudi oni zmorejo povezati na drugačen način, ne da bi pri tem izgubili avtoriteto.

Sama se zavedam, da nimam »moške moči«, zato delujem po »ženskem principu«. To pomeni, da sprejemam, poskušam pevce razumeti, z empatijo zaznati, kdo je pravzaprav tisti, ki ga imam na drugi strani ... Vsekakor ne vpijem na ljudi in ne loputam z vrati. Mi ni treba, tudi moj način deluje, morda še bolj kot klasični avtoritarni, saj se ljudje ne zapirajo pred mano, ampak začnejo sodelovati. Na ta način smo lahko najbolj produktivni in ustvarjalni.

Operni režiserji ste samohodci, niste navezani na eno samo hišo, prehajate med kolektivi.

Trenutno imam status samozaposlenega v kulturi, ki sem ga pridobila tu, v Sloveniji. A delujem precej širše, grem tja, kamor me pokličejo. Trenutno ob domačih odrih največ v Italiji in tudi na Hrvaškem. Nekdo te pokliče in greš, tako je to ...

Je naporno, se da preživeti?

Na začetku je težko, ker si plačan zelo malo oziroma delaš pod ceno. V projekt vložiš ogromno časa, samo priprava lahko traja po več mesecev. Nihče ne vidi

števila ur, ki si jih vložil, in nihče ti jih ne plača. Ampak če si priden, se poti začnejo odpirati. In to se je zgodilo tudi meni.

Tako se zdaj res ne morem pritoževati; prvi projekt sem dobila že takoj po študiju, v Veroni, potem pa ogromno tudi v Sloveniji. Torej: da, s tem delom je zagotovo mogoče preživeti. Sama se ves čas trudim, da opera ostaja moj poklic, predvsem pa tudi moje poslanstvo.

Zasebno živite razpeti med Bologno in Radovljico. Kako usklajujete družinsko in profesionalno življenje?

Tako je: z družino, hčerko in možem, ki je Italijan, operni pevec, živimo v Bologni. Veliko smo tudi v Radovljici, kjer živijo moji starši.

Seveda dileme so, ampak vendarle vem, da je družino in kariero mogoče dobro usklajevati. Z razumevanjem bližnjih, seveda. Ko sem s svojo punčko, ne štejejo minute, šteje čas, kvalitetno preživeti z družino.

Vaš zadnji projekt je opera za mlade – in odrasle – Kekec. Premiera je bila prejšnji mesec v Cankarjevem domu ... Kaj novega prinaša njegova zgodba pod vašim režijskim vodstvom?

Naš Kekec je v središču zgodbe postavil Bedanca, ki ga vsi poznamo kot negativca, zlobneža, ki krade otroke. Tudi v naši uprizoritvi ukraše slepo Mojco, a smo ga vseeno želeli prikazati čim bolj večplastno. Ne samo

kot negativneža, ampak kot osamljenega človeka, ki išče človeško bližino in zato zahaja v vas; na svoj posebni način, a v resnici samo zato, ker si želi biti del skupnosti.

Odzivi na premieri so bili zelo lepi, sploh pri otrocih, ki veljajo za najbolj iskreno občinstvo.

Kaj vam kot ustvarjalki predstave pomeni odziv občinstva?

Vse. Prav prevzame me navdušenje otrok, njihovo veselje, ki ga začutim, ko se zavesa odgrne in prvi pogled na sceno izzove njihov iskreni: »Uauuu ...« To čudenje, ki ga imamo najbrž v sebi vsi, pa smo nanj v poteku življenja mnogi pozabili ... Majhne lepe stvari, ki jih otroci še živijo, vsak dan, se me vsakič znova dotakne.

Delo režiserja se s premiero ne zaključuje, ampak lok se vendarle obrne navzdol. Kaj so projekti, ki vas čakajo po premieri Kekca?

Sezona, ki je v teku, je bila zame zelo uspešna; jeseni sem režirala svojo prvo predstavo v ljubljanski Operi. V enem večeru smo združili dve operi: Leharjevo opereto Dežela smehljaja in slovensko noviteto, komično opero Miši v operni hiši skladatelja Alojza Ajdiča. Ta zahtevni projekt nam je zelo uspel. Takoj za tem sem začela pripravljati komorno opero Heloiza (in Abelard), ki smo jo januarja uprizorili v Cankarjevem domu, nato pa, kot že rečeno, Kekca.

Moje delo se pravzaprav nikoli ne zaključuje. V maju me čakajo še ponovitve Kekca; na obnovitvenih vajah bomo spet izdelovali, dodelovali in obnavljali; saj veste, vedno je mogoče še kaj izboljšati. Septembra pa me čaka velik projekt v opernem gledališču na Reki.

Vem, da je vprašanje klišejsko, pa vendar: če bi si lahko brez omejitev izbral, kje boste režirali in kaj ...

Kje? Po vseh velikih opernih hišah, po Evropi in po svetu ... (smeh). Kaj? To pa prepuščam življenju, da mi nasproti pripelje pravo operno delo. Tisto, ki bo natančno ustrezalo kraju in trenutku, v katerem bom takrat.

»Opera je bila rojena za pomembne dogodke v bogatih družinah ... Z njo so tisti, ki so si jo lahko privoščili, pokazali svojo moč. Danes v opero hodijo vsi, ni več vezana na določen socialni sloj.«

Zgodba

Ko nimaš niti za sol, se vse konča

Janez Krmelj bo prihodnje leto star sedemdeset let. Pri 33 letih je odšel pomagat ljudem v stiski na Madagaskar. Misijon Ampitafa, ki ga vodi, stoji tik ob širjavah pragozda. Iz drobnega gospoda, s katerim sem se pogovarjala pred njegovo skorajšnjo vrnitvijo na afriški otok, vejeta dobrosrčnost in milina, hkrati pa pogum in odločnost.

KLARA MRAK

Misijonar Janez Krmelj v dneh, ki jih preživlja v Sloveniji, prebiva pri svojem bratu v Polhovem Gradcu. Za duhovniški poklic se je odločil že pri vojaki. »Zaposlen sem bil kot veterinarski tehnik v Farmah Ihan. Ko sem šel k vojakom, so mi precej 'čistili možgane' glede vere. Najbrž so imeli podatke, da sem iz verne družine. To je bila težka preizkušnja moje vere in takrat sem se odločil, da bom šel najprej kot veterinarski tehnik v misijone v eno od dežel v razvoju, v Zambijo. Ko je odločitev dozorela, sem se odločil, da bom študiral za duhovnika. Stalno sem imel v mislih, da je revnim treba pomagati, da se izkopljejo iz revščine. Misijon pa je taka sredina, da lahko uspešno opravljam to delo, ki sem si ga želel kot duhovnik, a poleg tega lahko služim v drugih smereh,« razmišlja Krmelj, ki se zaveda, da je vsem ljudem na svetu enako to, da se je z njimi treba pogovarjati. »Vesel sem, da lahko sprejemem človeka, sploh če je v stiski, pa naj bo to duhovne narave ali pa ima morda težavo, ki zadevajo fizično počutje.« Misijon Ampitafa spada pod okrilje Akamasoe, poleg pastoralnega dela pa vključuje še ambulanto in porodnišnico ter šolo od vrtca do liceja. Posebnost katoliških misijonov je, kot pravi Krmelj, da vedno pomagajo vsem, ki potrebujejo pomoč. »Ne gledamo na prepričanja, kaj kdo ima ali česa ne; če je potreben pomoči, mu pomagamo. Naše delo je usmerjeno v to, da je pomemben vsak posameznik, njegovo

zdravje, izobraževanje. Ko ljudje vidijo, kaj delamo v misijonu, kakšne so naše prioritete, potem zaprosijo, da bi molili. Če se odločijo za to, jim naročimo, naj naredijo skromno barako, cerkvico s slamnato streho ... in tam se potem molitev začne. Potem jih bolje spoznamo, se seznanimo z vso okolico. Delo v naši ambulanti je vezano na vzgojene laike, denimo naša zdravnica je kalvinske vere, to je ena od vej protestantov. Ne delamo verskih razlik.«

Jajce ocvrejo na pokrovki

Duhovnik, ki svoje življenje že več kot 35 let posveča boljšanju bivanjskih razmer Malgašev, pove, da njegov misijon pokriva območje, na katerem živi od sedemdeset do osemdeset tisoč ljudi. »Komaj enkrat do zdaj sem ga prehodil. Ne morete si predstavljati, kakšne razdalje so to. Od štiri do pet mesecev so tu vode tako visoke, da z avtom ne morem nikamor, sicer pa lahko gre avto po župniji približno trideset kilometrov daleč, naprej pa vse peš. V času, ko je ciklon, deževje je vlaga tako visoka, da človek komaj prehodi 15 kilometrov,« razloži. Kondicijo, pravi, med drugim vzdržuje s skromno hrano. »Domačini jedo maniok, riž, včasih se zadržim pri kaki družini več dni, takrat se trudijo, da bi mi čim bolj postregli: postrežejo riž, pa kakšno jajce ocvrejo. Obrnejo pokrovko, nanjo razbijajo jajce, malce se prismoji, ampak to nič hudega, to se vse poje. (nasmeh) Redkokdaj jedo meso, le če dobijo ribe ali pa govedino. A ko pride ciklon in nastopi lakota,

Misijonar na Madagaskarju Janez Krmelj dneve, ko je v Sloveniji, preživlja pri bratu v Polhovem Gradcu. / Foto: Klara Mrak

takrat niti za sol nimajo. Sicer se večji del leta preživlja z maniokom, to je gomolj, ki ima okus po kostanju. Stebla manioka so precej visoka, in ko pride ciklon, jih podre, prekine se povezava med stebлом in gomoljem in gomolj zgine. Kolikor jim uspe, rešijo, ampak večine ne.« Tu potem nastopi delo slovenske pomoči. »Naročimo tovornjake, ki pripelejo po trideset ton riža. Mi zdaj že vemo, da se bo zgodilo ciklonsko obdobje. Vsako gospodinjstvo dobi dva, tri kilograme riža, da lahko vsaj nekajkrat jedo normalno. To je naše delo ravno v času januarja, februarja, marca, a letos je bil na srečo le en ciklon,« pove Krmelj, ki podnebne spremembe opazja tudi na Madagaskarju. »Vsi cikloni so vedno prišli z vzhoda, zadnjih nekaj let

pa se oblikujejo v mozambiškem kanalu in to je neverjetna sprememba. Pred dvema letoma se je ciklon prvič oblikoval na obali Mozambika in od zahoda potoval čez Madagaskar.«

Zbira za mleko

Krmelja nadvse veseli, da ljudje prisluhnejo potrebi po tem, kako zelo ljudje na Madagaskarju potrebujejo pomoč. »Pri nas ni živine, govedo so pokradli težki lopovi. Čredo odženejo, jo dajo na kamione in prodajo drugam. Vmes jo legalizirajo. So župani, ki jim dajo 'papirje', da je govedo njihovo. Vse to se dogaja, ker država nima pregleda nad stvarmi. Vse pokradejo na silo. Vdrejo z orožjem, ustrelijo nekaj strelav v zrak, ljudje se bojijo za življenje in jim ne ostane drugega, kot da jim prepustijo čredo.« Tudi Krmelj se je že srečal z roparskimi tolpmi. »Stal sem sredi riževga polja, v vodi do kolen, in se začudil, zakaj tečejo proti meni. Bili so capasto oblečeni, mislil sem, da se jim je nekaj zgodilo. Pritekli so do mene in rekli, kaj naj naredijo, da so jim odgnali ogromno živine in ali grem z njimi, da bom to videl. Eden od njih si je obraz pokrival s slamnikom in videl sem, da ima na ustnici zarastlino. Dojel sem, da nimajo dobrih namenov. Pokazal sem jim križec na prsih in jim povedal, da sem duhovnik in grem od molitve. Samo obrnili so se in šli.« Zakaj, vprašam. »To jim je prepovedal njihov vrah. Če se srečajo z duhovnikom, jim moč, ki

jim je bila podeljena kot roparjem, izgine. Ko so odšli, sem se začel tresti.« Ni bila pa to edina Krmeljeva izkušnja z roparskimi tolpmi. »Nekoč sem se ponoči vračal s pogreba, pa so na cesto podrli drevo. Ko sem ga zagledal, sem si takoj rekel, da moram obrniti avto. Ko sem to naredil, so za mano začeli metati kose asfalta. Bal sem se, da je kdo skočil zadaj na keson, ker se ni nič videlo.

»Pri nas ni živine, govedo so pokradli težki lopovi. Čredo odženejo, jo dajo na kamione in prodajo drugam. Vmes jo legalizirajo. So župani, ki jim dajo 'papirje', da je govedo njihovo. Vse to se dogaja, ker država nima pregleda nad stvarmi. Vse pokradejo na silo. Vdrejo z orožjem, ustrelijo nekaj strelav v zrak, ljudje se bojijo za življenje in jim ne ostane drugega, kot da jim prepustijo čredo.«

lo, a na srečo sem jim ušel.« Omenjene tolpe torej kradejo vse, kar je mogoče, tudi cele črede govedi, zato mleka preprosto ni. »A je seveda nujno potrebno. Kupujemo koncentrirano mleko v pločevinkah, ki je oslajeno in obogateno. Pločevinka stane 1,10 evra. Oni tega ne zmorejo sami kupiti; če nimajo niti za sol, potem se res vse konča.«

Vsak evro je dobrodošel

Za naše razmere to, da so Malgaši za dan dela plačani od enega do 1,40 evra, zveni malce smešno. A tako je, takšne so razmere na tem otoku. Zato je vsaka pomoč dobrodošla. »Največja pomoč prihaja od Cerkev, ogromno prispevajo posamezniki, ki me poznajo, pa

tudi tisti, ki me ne. Ko sem bil v mesecu in pol, kar sem v Sloveniji, pri svetih mašah v Polhovem Gradcu, Kranju, Cerkljah, Kamniku, Škofji Loki, na Suhi in v Retečah, se je nabralo kar veliko denarja, ki bo še kako prišel prav pri aktivnostih v našem misijonu. Sicer se denar zbira v Misijonskem središču Slovenije, nakazilo gre za tisti misijon, ki mu ga namenite. Malo misijonarjev nas je še na Madagaskarju, samo pet, in ena redovnica – ali so umrli ali pa so se zaradi zdravja morali vrniti domov.«

Skrbi ga za nasledstvo

Krmelj bo misijon Ampitafa na Madagaskarju vodil, dokler mu bo zdravje dopuščalo. Volje in srčnosti mu zagotovo ne manjka, se pa zaveda, da bo težko dobiti naslednika. »Pomagalo mi je že precej fantov in deklet, ki se odločijo priti v misijone za največ tri leta in pomagajo v zdravstvu. To je ena od možnosti, da bo misijon obstajal še naprej. Mislim, da duhovnika ne bo več, ker jih je v slovenskem prostoru vse manj. Ljudje se ne odločajo več za duhovniški poklic, ker, lahko rečem, da mora danes tisti, ki se odloči za ta poklic, iti skozi ogenj,

Misijon Ampitafa, ki ga vodi Janez Krmelj, stoji tik ob širjavah pragozda na Madagaskarju.

/ Foto: osebni arhiv

Jaz, midva in mi

Živela bom

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Živela bom je naslov razmeroma nove knjige, ki jo je napisala Nizozemka islamskega porekla Lale Gül. Govori o mladi puncici, ki se je rodila na Nizozemskem, njeni starši in družina pa so bili ortodoksni muslimani. Morda ne tako zelo ortodoksni, saj je lahko hodila med tednom v običajno šolo, ob koncih tedna pa je obiskovala muslimansko svetišče. Šola je deklici odprla obzorje in kar naenkrat ji je postala ruta odveč, rada se je ličila, kopala bi se v morju, pa ni smela nositi kopalk, rada

bi šla s prijatelji ven, se zabavala, pa se ne sme, ker je ženska. Rada bi šla s sošolci na ekskurzije, pa ni smela, ker je to muslimanki prepovedano. Rada bi delala, pa to ni zaželeno. Imela je fanta, ki ga je morala skrivati. Imela je brata, ki je vse naštetu lahko delal, le zato, ker je bil moški. Bila je zelo pridna šolarica, vpisala se je na študij nizozemščine. Vse te pomisleke, prepovedi in jezo je zapisovala v svoj dnevnik. Prvi glasniki prepovedi so bili seveda starši. Na fakulteti je pokazala svoje zapiske in profesorji so jih pohvalili. Pokazala jih je založniku in zgrabil jih je. Tako je nastala knjiga, ki je postala uspešnica. Mlada Lale se je povzpela v soj slavni, ni pa predvidela, da jo bo ta slava pripeljala tudi na zelo samotne poti. Družina jo je popolno-

Poti nazaj ni.

ma zavrgla in izločila in muslimanska skupnost je izločila tudi njeno družino. Ne smejo se družiti z drugimi, ne smejo na praznovanja ... Pogosto ji grozijo s smrtjo. Prejema veliko spodbudnih pisem drugih mladih, ki v svojih ortodoksnih vrstah religije doživljajo podobne pritiske. Zakaj moški lahko, ženske pa ne? Poklon

šolstvu, ki je dostopen vsem in vsakomur, bogatim in revnim, deklicam in dečkom, in blagor tistim mladim, ki imajo vsaj normalno sposobnost, da lahko vse, kar šola ponuja, tudi sprejemajo. Poti nazaj ni. Ko znanje in vedenje pride do posameznika, ga katerakoli ideologija ne more več držati v svojem primežu. Ni taka težava, če se to zgodi moškemu. Islamska ženska, ki pride do takega spoznanja, je prekleta. Vsekakor se mora podati na pot osame, se odseliti nekam drugam. Išče liberalnega muslimama, ki obstaja, le našla ga še ni. Knjiga odpira mnoge poglede na priseljenke in njihovo pot v tujem svetu. Vsi jih imamo in jih nujno potrebujemo, vsak dan jih srečujemo. Vsak narod, dežela, pokrajina ima svoje »ta spodnega«, ki ima nižji status in položaj v družbi. Kaj smo storili za to, da živimo prav tukaj, kjer lahko ženske svobodno izbiramo vse, poklic, moža, družbo, službo, obleko, hobi, šport ... Vendar pred 200 leti ali še manj tudi pri nas ženskam ni bilo dano vsega tega. Prav tako so nosile rute, ženska je bila moževa last, njena naloga je bilo rojevanje, samostojno življenje ni bilo mogoče. Družbene spremembe prinesejo napredek, ki je pozitiven in je tudi negativen ...

Tako to deluje?

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

V zadnji kolumni smo zapisali, da smo 12. del narave in da se narava vedno samoozdravlja. Narava sama skrbi za ravnotežje – in to dela celo brez človeka. Čustvene težave v nas so bolečine in narava želi, da se te bolečine pozdravijo. Najprej še enkrat opredelimo te čustvene težave oz. bolečine: ljubosumnje, užaljenost, potrto, depresija, brezčasna žalost, ubijalska krivda, ponižanja, zapostavljenost, občutki manjvrednosti, osamljenost, zmedenost, obup, nemoč ... Mi se razumsko odločimo, da se z bolečino ne bomo ukvarjali in da se

bomo rajši posvetili pozitivnim, prijetim čutenjem. Tako vlagamo energijo v pozitivizem, trudimo se biti hvaležni, želimo biti spoštovani, smehljamo se in smo z vsemi prijazni, razglabljam o ljubezni in sreči, napore vlagamo v organizacijo lepih dni na dopustu ... nekeje v telesu pa čepi bolečina in pravi: »Ne boš mi ušel.« To je trik narave, ker se hoče ozdraviti. Mi se trudimo za pozitivnost (v resnici bežimo pred neprijetnimi čutenji), narava pa se smehlja in pravi: »Dragi človek, tako zlahka ne boš prišel do lepih občutkov, ki bi trajali in trajali. Najprej boš uredil svoje čustvene bolečine, nato pa ti bodo pozitivne in lepe stvari, čustva enostavno podarjena.« Tako zahteva narava. Najprej zberi pogum in uredi samega sebe, nato dobiš darilo.

13. Naslednja lastnost našega notranjega sveta, seštevek naših potlačeni čustev in telesnih občutkov, naše psihe je, da privlači vedno podobne ljudi in dogodke. Zakaj? Zato da bi se zavedali samega sebe in da bi se že enkrat končno lotili samega sebe (svojih čustvenih težav) in jih rešili in lažje zaživel. Naša psiha deluje kot magnet. Ko bomo postali pozorni nase, bomo presenečeno ugotovili, da se nam mnogo

stvari v življenju precej ponavlja. Osebe in dogodki so drugi, le jaz se vedno počutim podobno. Zato pravimo, da nam 14. naš notranji svet diktira tempo življenja – kakor znotraj, tako zunaj.

Narava zahteva, da se zberemo in uredimo.

In ne nazadnje, 15., tisto, kar nosimo v sebi, strahotno vpliva na naše psihično in telesno zdravje. Če čustvene energije tlačimo v sebi, se to mora nekje poznati. Nekdo je samo srednje žalosten celo življenje, drugi psihično zboli, tretji pa fizično. Ko telo ne zmore več nositi vseh bremen, zboli. Preden telo fizično zboli, nas velikokrat opozarja, le mi nečemo poslušati njegovih sporočil. Stiskanje v prsih ne more ostati brez posledic za fizično zdravje, prekomerno bitje srca utruja to najmočnejšo mišico, stalno napete mišice ne zdržijo več teh pritiskov ... govorimo o psihosomatskih boleznih, ki jih priznava tudi medicinska stroka. Pravijo, da je to stres. Kaj pa je to stres? Nekaj smo jih našli na začetku današnje kolumne. Jih je pa še veliko več. Zato, za božjo voljo, ljudje, nehajmo se pretvarjati, da čustva nimajo vpliva na naše zdravje.

Ko otrok zboli za rakom (4)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Luka Omerzuja je boj z rakom spremenil, tako kot celotno njegovo družino.

»Živim dan za dnem, se ne oziram nazaj in ne poskušam vplivati na potek svoje prihodnosti. Med boleznijo sem spoznal, da se lahko življenje z danes na jutri zelo spremeni – ne nujno na slabše. Zato ga živim v polnem pomenu besede in uživam v tem, kar mi je bilo podarjeno,« poudarja Luka, mama Daniela Stojanović Omerzu pa doda: »Med zdravljenjem in po njem smo vsi doživeli nekakšno preobrazbo. Vsi trije otroci so prej odrasli, dozoreli. Luka je po zdravljenju velikokrat povedal, kako se njegovi sošolci ukvarjajo s stvarmi, ki zanj sploh niso pomembne. Tudi jaz zdaj življenje živim dan za dnem, uro za uro in se trudim, da bi bilo čim bolj brez skrbi. Ne glede na to pa eno skrb imam, in sicer da bi se bolezen pri sinu ponovila. Ni nam bilo lahko in ne bi šli radi še enkrat skozi vse. Ta strah se v meni prebudi

ob vsaki magnetni resonanci in pregledu na Onkološkem inštitutu Ljubljana.«

Ko pride v družino rak, je to za vse velika preizkušnja. Tudi pri njih ni bilo nič drugače. »Najprej je to velik šok za vse člane družine in tudi za znanke, še posebno ker je v Sloveniji rak pri otrocih še vedno tabu tema. K sreči obstaja Inštitut Zla-

»Rak pri otrocih je še vedno tabu tema. Pomaga pa ravno iskren, odkrit pogovor – ne da bi se tisti, ki zboli, nekomu smilil.«

ta pentljica, ki poskuša širši javnosti predstaviti to temo kot nekaj popolnoma vsakdanjega, kar se lahko zgodi vsakomur. Pomembno je, da se o tem govori, zato smo tudi mi pripravljene deliti svojo izkušnjo s širšo javnostjo. Pomembno je, da je za družine otrok, ki zbolijo za rakom, dobro poskrbljeno. Osebe na onkološkem oddelku se ves čas trudi, da bi bilo celi družini lažje. Na Pediatrični kliniki je zelo dobro

poskrbljeno najprej za informiranje o bolezni in poteku zdravljenja. Na oddelku se hitro povežeš s svojci drugih junakov tretjega nadstropja in pri njih dobiš ogromno podporo in izkušnje iz prve roke. Društvo Junaki 3. nadstropja deluje izključno za otroke in starše, ki bivajo na oddelku, in tudi pri njih sem dobila ogromno informacij

in različne oblike pomoči,« je povedala Daniela Stojanović Omerzu.

Izkušnjo boja z rakom sta zaključila s sporočilom našim bralcem. »Sporočil bi, da rak ni tabu tema in da se je o tem treba pogovarjati. Vsem bralcem pa svetujem, naj se ne obremenjujejo s tem, kaj bo in kaj je že bilo, in naj živijo za ta trenutek, saj nikoli ne veš, kdaj se bo to spremenilo in se boš moral ukvarjati s povsem drugimi

Kljub težki preizkušnji sta ostala pozitivna: Luka Omerzu in njegova mama Daniela Stojanović Omerzu. / Foto: osební arhiv

stvarmi,« pravi Luka, mama pa se pridružuje sinu: »Kot sem že povedala, je pogovor o raku tabu tema. Nekako na to nismo pripravljene, ne upamo si vprašati stvari,

ki nas zanimajo, ker ne bi radi bolnika užalili, ga spravili v zadrego, ga razžalostili. A ravno to pomaga, iskren, odkrit pogovor – ne da bi se nekomu smilil.« (Konec)

Iz sveta Petra Colnarja

Luna nagajiva (12. del)

PETER COLNAR

Najbogatejša kranjska trgovka

Colnarjevi iz Kranja so bili dolgo najbolj znani po Ivani Colnar. Bila je ena od najpremožnejših meščank. V središču Kranja je imela dve hiši, eno, obdano z njivami, pa na (takratnem) obrobju mesta od sedanje Ceste Staneta Žagarja proti Vodovodnemu stolpu.

Imela je šest otrok, štiri sinove in dve hčeri. V prvem zakonu so se rodili Marta, Lojze, Halka in Otmar, v drugem pa Janez (Hanz) in Beno Anderwald. Bila naj bi ena od sedmih hčerk mizarja Dovžana, ki je imel veliko delavnico v bližini gimnazije, v naselju med (kasnejšo) gimnazijo in Bežkovo vilo. Vse hčerke so se dobro poročile, največ v zelo bogate kranjske družine. Zanje so kasneje pravili, da so »kare mesta« – kot kraljice iz kart. Ker je takrat Kranj slovel kot mesto, v katerem so igrali tarok po izredno visoki tarifi... Tako rekoč celo mesto naj bi bilo v sorodstvu.

Dolgo je prevladovalo prepričanje, da si je Ivana Colnar pridobila bogastvo, ker naj bi bila izredno sposobna poslovna ženska. To je sicer tudi držalo, vendar se je kasneje izkazalo, da je bil njen prvi soprog Alojzij Colnar, »neke vrste odvetnik« (odvetniški uradnik), že pred poroko lastnik vseh »njenih« hiš v Kranju.

Zato pa še živimo: Jožef Švegelj (Zgornje Gorje, 29. 2. 1836) je bil diplomat, gospodarstvenik in politik. Postal je vitez in baron. Cesarju Francu Jožefu je na pogajanjih pridobil Bosno ...

Največjo hišo in polja ob njej, skoraj do vodovodnega stolpa, so po njem imenovali Alojzijevišče. Umrl je (po osmrtnici) 2. marca 1903, star trideset let. Po njem naj bi (neuradno) imenovali veliko stavbo ob (sedanji) Cesti Staneta Žagarja. V njej je občasno živelo več njegovih potomcev.

V Žontarjevi knjigi o Kranju je Ivana Colnar opisana

kot ena od pomembnih kranjskih trgovk. Njeno ime je povezano z nekaterimi dogodki ali govoricami, ki jo povezujejo z njenimi potomci. O njej in njenih otrocih je bilo veliko slišati.

Vrnimo se na začetek zapisa o Ivani Colnar in Dovžanovih sestrah iz Kranja. Dovžanovi naj bi izhajali z bogate kmetije iz Predoselj nad kanjonom Kokre v Kranju. Je uspeh Ivanine trgovine izhajal iz prodaje pridelkov iz »njej sorodne kmetije«? Morda, vendar ostaja tudi zapisano, da je izšel tudi njen mož Colnar iz Dovžanovih, pa tudi, da je bila Ivana ena iz sedmerice izredno uspešnih Dovžanovih hčerk mizarja, ki je živel na zdaj že na novo pozidanem prostoru (banka, policija) v središču Kranja ...

Med starejšimi Kranjčani je včasih še mogoče slišati razmišljanja, da naj bi bilo vse povezano z luno nagajivo. Tudi to, da poznam kustosinjo Dovžanovo iz Gorenjskega muzeja v Kranju. Vprašal sem jo, ali je moja sestrična. Odgovorila je z nasmehom, tako da mi verjetno vprašanja ni zamerala.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Vaš razgled

Pred dobrimi sto leti bi na takšen prizor težko naleteli, dandanes pa je že stalnica, da nas, ko se peljemo po mnogih cestah, že preden vidimo, kaj se dogaja, na to opozori naš nos. Vseeno pa prva negodovanja lahko nadomesti zavedanje o pomenu kmetijske dejavnosti in povezanosti z naravo, ki je ključna za trajnostno in uspešno kmetovanje. Morda pa gre zgolj za odgovor na vprašanje, zakaj je sosedova trava vedno bolj zelena. N. T. / Foto: Tina Dokl

Navadni jetrnik in trobentica sodita med rastline, ki naznanjajo pomlad, tako da ni nič nenavadnega, da so skupaj z zvončki že v polnem razcvetu. Bolj nenavadna novica pa je v teh dneh prišla iz Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani, kjer je na presenečenje vseh zacvetela japonska češnja, ki so jo prejeli kot darilo države Japonske Sloveniji in je prva leta vsako leto pomrznila do tal. »Omenjena vrsta letos prvič cveti skupaj z navadnimi malimi zvončki, kar kaže na podnebne spremembe,« so pojasnili. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Vrečar, priimek iz vreče (2. del)

TINO MAMIČ

Priimek najdemo v obliki Vreča prvič omenjen leta 1560 v urbarju loškega gospostva, katerega lastnik je bil škof iz bavarskega Freisinga. Ime mesta smo nekoč slovenili kot Brižinje ali Brižinj (odtod ime Brižinski spomeniki, saj so v tamkajšnji knjižnici našli najstarejši ohranjeni slovenski rokopis). Za to gospostvo, veliko okoli 500 kvadratnih kilometrov – Škofja Loka, Sorško polje, Selška in

Poljanska dolina – so v urbarju popisali vse davčne zavezance. Med podložnimi kmeti, kajzarji in rovtarji je enkrat omenjen kajzar Gregor Vreča.

Najstarejši vpis priimka v matične knjige, ki je doslej znan, je iz daljnega leta 1640, ko mnoge župnije matic sploh še niso imele. V mestih so jih začeli voditi prej, zato so mestni priimki »starejši«. Vrečarji so živeli v Štepanji vasi, ki je danes del Ljubljane, v 17. stoletju pa je bila daleč od mesta.

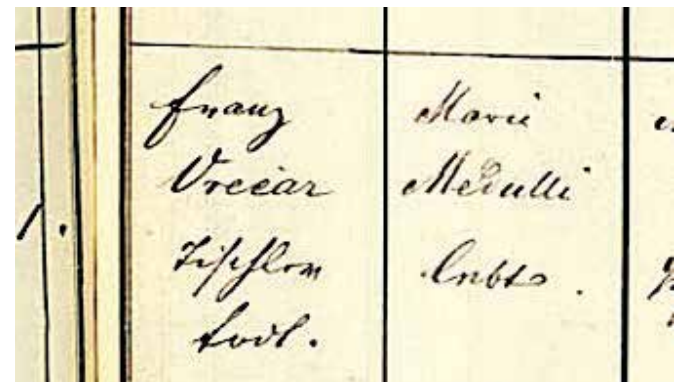
Znanih osebnosti s priimkom Vrečar ni veliko. A dva najbolj znana sta sodobnika in imata enako ime: Ivan Vrečar. Oba sta Gorenjca, njun rod pa izvira iz Šentpavla pri Lipoglavu.

Ivan Vrečar (1898–1987) iz Dobrunj pri Ljubljani je bil doktor teoloških znanosti, nabožni pisec in duhovnik. Bil je prefekt v škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, nato pa učitelj v Ljubljani in Trstu. Pisal je učbenike za srednje šole. Med drugo svetovno vojno je

posredoval za več kot dvajset ljudi in jih skupaj s škofom Rožmanom rešil aretacije ali smrti. Po vojni pa se je kot šolnik potegoval za pravice slovenskega šolstva.

Ivan Vrečar (1887–1959) iz Spodnjega Tuštanja vzhodno od Domžal je bil kipar, igralec, pevec in politik. Njegov rod izvira iz prej omenjenega Šentpavla pri Lipoglavu. Kiparstva se je izučil pri Andreju Rovšku in Ivanu Pengovu, zaradi revščine pa študija ni nadaljeval. V Domžalah je na Kolodvorski ulici začel samostojno kipariti in mizariti leta 1928.

Da ne gre samo za obrtnika, je videti po naročilih: Vrečarjeva delavnica je izdelovala najzahtevnejša rezbarska mizarstva in kiparska dela za arhitekta Jožeta Plečnika, ki je bil reden

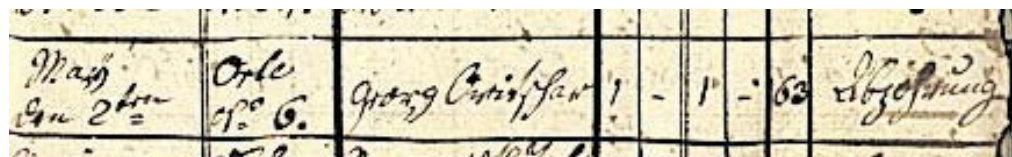

Poročni vpis staršev kiparja in župana Ivana Vrečarja: Janez Vrečar (Johan.) in Jera Svetlin (Gertraud). Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (P Moravče, 1871–1894, zv. 8, str. 148).

gost v delavnici. Vrečar je bil vsestranski umetnik, saj je kot igralec in pevec leta nastopal tudi v ljubljanski Operi. Pred drugo svetovno vojno je bil ljubljanski župan.

Izučil je 72 vajencev, eden med njimi, Stanislav Erman, pa je dejal takole:

»Spominjam se, ko smo v delavnici izdelovali lovorov venec iz lesa za Jožeta Plečnika. Tri leta smo ga izdelovali. Tudi pozlatili smo ga. Večkrat sem ga videl v delavnici z mojstrom Vrečarjem, ki sta se tikala. Pri delu je bil zelo natančen.«

Mrliški vpis Jurija Vrečarja: 2. maj, Orle N 6, Georg Oritschar, 63 let star, jetika. Knjiga je iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana (M 1819 Ljubljana Rudnik, str. 31). Starost so izračunali napačno, umrl je namreč star 65 let.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Lažje boste delovali s pomočjo duhovnih sfer, zato bodi pozorni na to, kaj vam sporočajo sanje. Meditacija ali vsaj stanje zamaknjenosti v času sproščanja vam bo na pladnju podalo marsikatero rešitev, do katere drugače zlepa ne pridete.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Dobre novice vas bodo dohitele in dnevi se vam bodo zdeli zaradi tega sproščujoči. Te novice vam bodo tudi premešale cilje, ki ste si jih zastavili, in predvsem boste drugače razmišljali o tem, s kom utrditi vezi. Pestro bo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Lahko boste napredovali, lahko pa boste samo prevzeli več odgovornosti v zasebnem življenju. Ob vsem tem prisluhnite svoji intuiciji in jo upoštevajte, saj vam bo dala prave odgovore. Prejeli boste pohvale za svoja dejanja.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Novice, ki jih nemara pričakujete, bodo prišle in vse se bo končalo tako, kot si niti v sanjah niste upali pomisliti. Ta rešitev vam bo pomagala na novo raven odgovornosti, hkrati pa so to tudi dnevi, ko lahko delite svoje misli z okolico.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Kar zresnili se boste in na novo premislili o svojih finančnih in odnosih. Tudi odločitve o tem boste sprejemali, bodisi v smislu večjega zaslužka ali pa odplačila dolga. Trdo delo se vam bo končno obrestovalo, kot ste si želeli.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Pogovarjali se boste o prihodnosti. Lahko se tudi zgodi, da boste doživeli manjše presenečenje glede zveze z boljšo polovico. Nekateri se boste odločili, da je čas, da zamenjate življenjskega partnerja, in boste pustili stvari za seboj.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Ste na križišču odločitev in pred vami niso najlažji dnevi. Odločitve, ki jih morate sprejeti, vam bodo vzele veliko časa in predvsem energije. Na srečo pa vam bo okolica naklonjena, zato le povprašajte za nasvet in razkrijte svoje misli najbližjim.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Vesolje ali energije vas bodo spodbujale, da se lotite projekta, ki vam je že dolgo pri srcu. Bodisi je to na področju partnerstva, učenja nečesa novega ali pa da končno začnete telovaditi. To dejanje vam bo nehote odprlo nova področja.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Če boste še zjutraj polni energije in z občutkom, da zmorate čisto vse na tem svetu, boste že dopoldne tako utrujeni, da se vam bo zdelo vse odveč. Na srečo bodo ti občutki trajali samo nekaj dni, saj bo kmalu vse v redu.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Spet boste morali vzeti vajeti v svoje roke ter postaviti omejitve in začrtati poti. S svojo zanesljivostjo, odraslostjo in sposobnostjo boste vzor v mnogih očeh, zato ne dovolite, da vas proti vaši volji premikajo kot figuro na šahovnici.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Zategnili boste pas in se odločili, da boste bolj premišljeno ravnali z denarjem, da boste stroške vnaprej načrtovali ali pa boste bolj trdo delali, da boste več zaslužili. Nekdo se vas bo spomnil z lepim darilom, ki vas bo raznežilo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Morali boste upočasniti, saj vas bo drugače vaš tempo popolnoma ustavljal. Razporedite si delovne obveznosti tako, da se boste lahko odpočili, najpomembnejše pa je to, da lahko zaprosite za pomoč ljudi okoli sebe.

TA JE DOBRA

Ime in priimek

Policist na ulici ustavi rahlo vinjenega in precej glasnega moškega.

»Osebni dokument, prosim,« zahteva od razgrajaca.
 »Nimam ga, osebno izkaznico sem pozabil doma,« se odreže mož.
 »Potem pa povejte ime in priimek, da vas zapišem.«
 »Zlatko Zahovič.«

»Ne delajte se norca, ker si boste prislužili še denarno kazen. Ime in priimek torej.«
 »No, prav. France Prešeren,« reče možki.
 »No, a vidite, saj gre, le malo se je treba potruditi.«

Hišni ljubljenci

Učiteljica vpraša Janezka: »Janezek, kaj pijejo psi?«
 Janezek odgovori: »Psi pijejo vodo, nekateri celo toliko, da v njej živijo. To so morski psi.«

Rad bi bil privlačen

Pride možki v fitnes in vpraša trenerja: »Na katero napravo naj grem, da bom privlačil ženske?«
 »Na bankomat, ta je tik ob vhodu v fitnes.«

Neučakanost

Kaj je to neučakanost?
 To, da Dolenjec še pred trgovino začne jesti grozdje.

Nogometaš in vrata

Nogometaš, ki je na tekmi le redko zadel nasprotnikov gol, se po svoji smrti pojavi pred nebeškimi vrati.
 Sveti Peter se začudi: »Le kako si pa ti našel vrata?«

LAŽJI SUDOKU

1		8		2		9		
	6		7		9		5	
7		4	3			8		6
	7			6		4	8	
6			8		2			9
	2	3		9			1	
5		9			8	7		1
	1		6		5		9	
		6		1		3		

Rešitev:

5	7	1	6	9	2	8	3	4
8	6	2	5	9	7	1	4	3
1	9	8	7	2	6	5	3	4
2	1	9	7	6	5	8	2	3
6	8	5	2	7	8	1	7	9
2	8	7	9	1	5	4	3	6
9	2	1	5	7	6	2	4	8
7	5	1	6	2	9	8	3	4
8	1	6	9	2	5	7	4	3

TEŽJI SUDOKU

3								
	1	8		3	9			5
4	9				5			
9		1		5		6	7	
	5	7		4		1		9
				6			3	1
5				4	2		7	9
								4

Rešitev:

7	2	8	1	5	6	9	1	
9	6	2	1	7	5	8	9	
1	5	8	6	9	7	2	7	
6	8	1	9	7	5	2	5	
2	5	7	2	1	6	9	6	
3	7	9	5	8	1	7	9	
7	9	5	8	1	2	6	4	
5	7	2	6	5	2	8	1	9
8	1	6	9	2	5	7	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

AH VRTAČ

Šuceva ulica 28, 4000 Kranj | T: 04 2700 270 | www.avtohisavrtac.si

AKCIJSKA VW 4ALL PONUDBA ZA VSE

Velika akcija Volkswagen v novem letu 2024! Odpeljite tudi vi sanjskega Volkswagna! Preverite izjemno ponudbo bogato opremljenih modelov 4ALL z velikimi prihranki. Za nova vozila iz zaloge in po naročilu. Ugodnosti so odvisne od izbranega modela, ponudba velja do 31. 3. 2024 oz. do preklica ali razprodaje - preverite veljavnost navedenih ugodnosti pri naših prodajnih svetovalcih.

Volkswagen nikoli ni bil namenjen peščici, temveč vedno množicam.

Za vse, ki od avta pričakujejo več in na cesti potrebujejo zanesljivega sopotnika.

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov križanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je do srede, 20. marca 2024.

Nagrade:

1. nagrada: enodnevna uporaba vozila VW ID.4
2. nagrada: enodnevna uporaba vozila VW T - ROC
3. nagrada: podarja jo Gorenjski glas

GORENJSKI GLAS	STIKALO S TIPKO	DEL FOTO-APARATA	AFRIŠKI VELETOK	OŽINA NA MALAKI	VERDIJEVA OPERA	ROY ORBISON	PROVINCA V SEVERNI ŠPANJI	BOMBAŽNA TKANINA	OGELO VOGAL (STAR.)	KRAJ PRI DOMŽALAH	MUSLI-MANSKI TEOLOG	LOVSKO ČAKALIŠČE	GORENJSKI GLAS	PEVKA OBERŽAN	VZREJA ŽIVINE	JUDOVSKI KRALJ	LEON PANIKVAR	ČEŠKI KANJIST (MAREK)	PESNICA VOUK	OBJEKT ZA VALJENJE PIŠČANCEV	JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)	SPODNJA OKONČINA	JAPONSKO ŽGANJE
NAŠA PEVKA (T. K.)				4									DRŽAVA, KATERI VLADA KRALJ										
VEDA O ASIRSKI KULTURI													DIHALNA PRIPRAVA GLASBENA ZVRST		9								
DENARNI FOND						DUŠEVNI MIR (FILOZ.) SL KANT-AVTOR (ADJ)											DRSNI TIR PRI KARNISI					8	
TANTAL			OSTRIVEC	KOŠARKARSKI KLUB IZ FRANCIJE					15	PRISTOJBINA POMLADNI MESEČ						POJEDINA GOSTIJA (KNJIŽNO)	PEVEC RAHIMOVSKI DRŽAVA V ZDA				ANDREJ KAROLI NAPITEK IZ ORANŽ		
PISATELJICA PEROCI	14			AFRIŠKA ANTILOPA	BRITANSKI OTOK POKRIVALO, ČEPICA				JADRANSKI OTOK ŽAGA, JARMENIK			3			PISALNA PRIPRAVA GLASBENIK PREDIN							NESOMERNOST	VIAČNI STROJNI ELEMENT
UMETNOSTNI SLOG V EVROPI						2		LETOVIŠČE V CRNI GORI					REZULTAT NA TEKMI LUKA V IZRAELU					KATO-LIČAN		ČUD. NARAVA (STAR.)	10		
SESTAVIL: KALAN	PEVEC HRIBAR	GOROVJE V RUSIJI NIŽINA, NIŽAVJE						INDIJSKA KOBRA ZID MED OKNOMA					VETRNI JOPIČ NEKDANJI VRVAR							MESTO V ROMUNJI NASKOK, ATAKA			
EKVATORSKI VETER										PRIPRAVA ZA ODLIV MEDU IZ SATJA	DNEVNI METULJ KAJNOV BRAT			17		IGRALEC AZARIA MITOLOŠKO BITJE						IVO JAN ESEJIST FINCI	
NIKE LJ			PISATELJ MAY ELEMENT BOKSA				18	NAD-STROPJE MODNA ZNAMKA (HUGO)						NOROST, SMEŠNOST VOZIČEK, DIRA			12				BOKSARKA KOZIN KOČA IZ ILOVICE	11	
SADNI NAPITEK	13				SMUČARSKA MAZE	OBRŌBNI DEL ČESA SOSEDNJA DRŽAVA				SL. PEVKA (EVA) OKLEPNO VOZILO						SPODNJI DEL ČESA KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE		ODPADEK PRI PILJENJU IGRALKA BEVK					
NOGOMETNI KLUB IZ SRBIJE				MODEL VOZILA FIAT DELAVEC V LIVARNI											UMETNA ROŽEVINA ZADNJE PREDIVO								MENIČNO JAMSTVO
GRANIT Z AVALE								SLOG	5			ROMUNSKI TEREDEC DREVESNA PRIRAST				BENEŠKO KOPALIŠČE AFRIŠKI PTIČ TEKAČ						ROK AZNOH PREMAZ ZA LES	
ŽARJA, ZAREČINA								IGRALEC MINEO KOCINAR			ZLAT KOVANEC DELEŽ (NAREČNO)									KLISTIR, ODVAJALO ŠPELA ŠIPEK	1		
ALAVA ARAMEJA GALALIT IGALO JIRAS	IGRALEC ATKINSON	PISATELJ FLISAR GRENAK NAPITEK				19		GLASBENI ZNAK AFRIŠKI KOPITAR					MEDJEC IN VETERINAR STERN	GLASBENIK STEWART NOVOZEL. DOMAČINI									
PERNATA ŽIVAL					KRAJ S SREMU PEVEC NABER					BIBLJSKA DEŽELA KOKOŠ, PUTA													
OLIVER MLAKAR			SONAROD-NJAK AZIJSKA POLJŠČINA							PEVKA JAZBEC IZRASTEK NA GLAVI				7	ZMIKAVT								
AMERIŠKA GLASBENA SKUPINA	6			GORA V HIMALAJI JAKOŠ ALJAJZ							CENT. 100 KG ANDREJ ROZMAN												
OPERNI SPEV						SESTAV APARATOV																	
NEKDANJI IZDELOVALEC NOŽEV									16														

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	4	18	19	

Ohranjajo spomin na generala

Društvo generala Rudolfa Maistra iz Kranja se z ohranjanjem spomina na boje za severno mejo dejavno vključuje v praznovanje leta generala Maistra.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Člani kranjskega društva generala Rudolfa Maistra, ki je del svojega otroštva preživel tudi v Kranju, so minuli četrtek na skupščini v Gostilni Benedik v Stražišču ocenili delo v preteklem letu in sprejeli letošnji program dela. Ta bo v znamenju leta generala Rudolfa Maistra, ki ga je razglasila slovenska vlada. Težišče dela bo ohranjanje spomina na generalova dejanja in prenašanje njihovega poznavanja na mlade. Tako nameravajo kar na treh osnovnih šolah postaviti razstavo o pomenu delovanja generala Maistra in se o tem pogovarjati z mladimi. Tradicionalno bodo organizirali svečanosti v počastitev

njegovega rojstva, smrti in prevzema oblasti v Mariboru 23. novembra leta 1918. Dopolnjevali bodo seznam znamenj v spomin na boje za severno mejo med Kranjem in Podkorenem, skrb za spominsko ploščo borcem prostovoljcem za severno mejo pod vodstvom Alfreda Lavriča na stavbi Prešernovega gledališča v Kranju pa prepuščajo občini. Po lanski uspešni strokovni ekscurziji pod vodstvom Janeza Kavarja v kraje bojev za severno mejo v tako imenovanem »jeseniškem trikotniku« bodo letos obiskali Maribor in kraje na Štajerskem, kjer je deloval general Maister. Vsakoletna naloga pa ostaja pridobivanje novih članov. Skupščina je

Kranjsko društvo generala Rudolfa Maistra vabi v članstvo vse, ki spoštujejo domoljubna dejanja generala in drugih pogumnih Slovencev. / Foto: Tina Dokl

soglasno sklenila, da Gimnazija Kranj, ki že od leta 2014 sodeluje pri zaznamovanju Maistrovih jubilejev, predlagajo za prejemnico zlate plakete Zveze društev generala

Maistra Slovenije, njene ga nekdanjega dolgoletnega ravnatelja in ustanovitelja kranjskega društva mag. Francija Rozmana pa za prejemnika zlatega znaka zveze.

Kostanjevica pri Novi Gorici, obisk Sabotina in vasi Šmartno v Goriških brdih. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do 19. marca oziroma zasedenosti avtobusa.

OBVESTILA

Delavnica Quilling paper

Kranj – Članice Sekcije za ročna dela pri Društvu upokojencev Kranj vabijo na delavnico Quilling paper, ki bo v torek, 12. marca, ob 15. uri v sobi sekcije v pritličju društva. Delavnico, na kateri bodo udeleženci dobili tudi material, bo vodila Mojca Kraljič.

Pohod na Šmarjetno goro

Naklo – Društvo upokojencev Naklo v torek, 12. marca, vabi na Šmarjetno goro. Odhod bo ob 8. uri izpred doma upokojencev. Hoja, ki bo trajala dobri dve uri (gor in dol), se bo začela na Savskem otoku v Kranju. Za pohod je potrebna pohodna oprema.

Letni zbor DU Preddvor

Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor vabi na letni zbor članov, ki bo v četrtek, 14. marca, ob 15. uri v dvorani Kulturnega doma Preddvor. Uradnemu delu bosta sledila druženje in pogostitev.

Zbor članov društva Sožitje Kranj

Kranj – Medobčinsko društvo Sožitje Kranj vabi na zbor članov v četrtek, 14. marca, ob 17. uri v prostorih Varstveno-delovnega centra v Kranju.

Zbor članov društva invalidov Škofja Loka

Škofja Loka – Zbor članov Medobčinskega društva invalidov Škofja Loka bo v četrtek, 14. marca, ob 17. uri v prostorih društva na Partizanski cesti 1. Udeležbo potrdite do ponedeljka, 11. marca, pri Vanji (041 396 917).

PREDAVANJA

Potopisno predavanje: Namibija

Kokrica – Turistično društvo Kokrica v torek, 12. marca, ob 17. uri vabi na predavanje o potovanju po Namibiji. Svoja doživetja bo v prostorih društva v Domu krajanov Kokrica predstavila Tjaša Potočnik. Vstopnine ni.

RAZSTAVE

Mesec žensk in Škofjeloški pasijon

Radovljica – Fotografsko društvo Radovljica v marcu vabi na ogled fotografske razstave Mesec žensk. Avtorice društva so

razstavo pripravile v galeriji Pasaža Radovljiške graščine, ki je odprta vsak dan od 8. do 22. ure. V avli Doma dr. Janka Benedika pa je na ogled fotografska razstava Škofjeloški pasijon avtorja Jasima Suljanovića. Vstop na obe razstavi je prost, v domu je ogled možen v času obiskov.

PREDSTAVE

Minister, ljubica in truplo

Kokrica – Društvo SNG Kranj vabi k ogledu komedije Minister, ljubica in truplo. Predstava bo v Kulturnem domu Kokrica v petek, 8. marca, ob 19.30 ter v soboto, 16. marca, ob 19.30.

Sleparja v krilu

Visoko – KUD Valentin Kokalj Visoko vabi na predstavo Sleparja v krilu v izvedbi Gledališča Belansko, ki bo soboto, 9. marca, ob 19.30 v Domu krajanov Visoko. Na sporedu je za abonma in izven.

Ponovitev komedije Prepadi

Dovje – V Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem bo v nedeljo, 10. marca, ob 19.30 ponovitev resne komedije Prepadi v izvedbi igralske skupine Dovški oder KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 9. 4., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 17.–22. 3., MORAVSKE TOPLICE: 20.–24. 5., RADENCI: 20.–24. 5., MADŽARŠKE TOPLICE: 1.–5. 4., MEDŽUGORJE: 20.–22. 4., 11.–13. 5.

AKCIJA 2024: BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI, MAREC – VEČ TERMINOV, BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 27. 4. – 4. 5., 29. 4. – 6. 5., 8.–15. 5., 10.–17. 5., 23.–30. 5., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 28. 4. – 1. 5., 2.–5. 5.

MORJE: DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ – VEČ TERMINOV

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

V spomin na požig Pipanove hiše

Šenčur – Krajevna organizacija zveze borcev za vrednote NOB Šenčur vabi na spominsko slovesnost ob obletnici tragičnega dogodka, požiga Pipanove hiše, ki bo v soboto, 9. marca, ob 11. uri v Šenčurju na naslovu Stružnikova pot 2. Slavnostni govornik bo predsednik OO ZB NOB Kranj Božidar Jožef Janež, v kulturnem programu pa bodo sodelovali učenci Osnovne šole Šenčur in njenih podružnic.

Srečanje s patrom Karlom Gržanom

Dovje – Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana vabita na srečanje s patrom Karlom Gržanom, ki bo v ponedeljek, 11. marca, ob 18. uri v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem. O knjigi Mir se bo z avtorjem pogovarjal Matjaž Mihelčič.

IZLETI

Izlet na Planino nad Vrhniko

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da bo planinsko-pohodniški izlet na Planino nad Vrhniko, ki je 29. februarja odpadel, v četrtek, 14. marca.

Na ogled Primorske

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj v petek, 5. aprila, vabi na ogled Primorske, od Nove Gorice do Goriških brd. Program med drugim vključuje ogled Frančiškanskega samostana

radio GORENC | Širim veselje!
Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajalca: Lutkovno gledališče Fru Fru
ŠTIRJE LETNI ČASI
Petek, 8. marec 2024, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajalca: Cona 8
LA FONTAINOVE BASNI
Sobota, 9. marec 2024, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE | MESTNA OBČINA KRANJ | Gorenjski Glas | triglav

Vuč u vudo
11. marec 2024
17.00 na Petanovi domačiji, Zgornja Bela 41
Delavnica izdelave gregorčkov
Delavnico bodo vodili članice in člani TD Kokra ter KUD Matije Valjavca Preddvor

18.00 pri Tomaževi kajži, Zgornja Bela 61
Spust gregorčkov po potoku Belica
Pri etnološki predstavitvi gregorjevega na Beli bodo sodelovali učence in učenci OŠ Matije Valjavca Preddvor pod vodstvom učiteljice Maruše Bogataj, mladi harmonikaši Bine Hribar, Luka Markič in Matic Križnar, PGD Preddvor in DU Preddvor

Občina Preddvor | PREDDVOR | www.visitpreddvor.si | visitpreddvor | Gorenjski Glas

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo – in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 24000491

BIKCA ČB, starega 1 teden, tel.: 031/446-519 24000629

NA zalogi 19-tedenske nesnice, po naročilu 1 kg, in 1 dan stari piščanci. Trgovina Domačija, Globoko 2a, tel.: 051/604-524 24000623

NESNICE – rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo. Brezplačna dostava. Prodaja tudi na Vrnskem. Vzreja nesnic Tibaut Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 24000463

OVCE JS pasme iz kontroliranega tropa, tel.: 031/283-524 24000579

OVNA in jagnjeta JS pasme, za rejo ali zakol, tel.: 041/589-194 24000599

ZAJCE lisce, stare 7 mesecev, tel.: 030/268-162 24000585

KUPIM
BIKCA simentalca ali mesne pasme, starega od 3 do 4 mesece, tel.: 031/280-774 24000625

ODKUP ŽIVINE – KOGLER. Plačilo v treh dneh, eko plus. V rejo oddamo pite – teličke, bikce. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, naročila na tel.: 064/130-081 24000490

RAČKO tekačico, ženski spol, tel.: 031/547-326 24000559

OSTALO
PRODAM

9 silaznih bal, kozla, starega 2 leti, in kozico, staro 8 mesecev, tel.: 031/370-065 24000610

ČEBELJE družine na AŽ satih, prevzem aprila, Kranj, tel.: 041/386-662 24000581

SENO, suho balirano v okrogle bale, rezano, zavite v folijo, Lesce, tel.: 031/312-323 24000614

SUHE okrogle bale sena, Gorenjska, tel.: 041/969-563 24000612

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888 24000628

V torek, 12. marca, bo na voljo meso domačih piščancev, tel.: 040/988-351 24000576

ZAPOSLITVE (M/Ž)

NUDIM
PODJETJE Hitri kruhek, Mirzet Bajrovič, s.p., Strahinj 4, Naklo, nudi delo preko pogodbe mlajšemu upokojenecu. Delo je na terenu za stalne stranke. Pogoj: izpit B-kategorije. Prijave po telefonu: g. direktor Mirzet, tel.: 040/908-242 24000572

IŠČEM
IŠČEM DELO – odlični glasbeni duo se priporoča za dober žur na vašem praznovanju, tel.: 031/325-654 24000582

STORITVE

NUDIM
SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 24000489

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 24000493

OPRAVLJAM notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavc Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 24000479

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 24000112

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 24000111

IŠČEM
IŠČEMO žensko za pomoč pri lažjih delih v gospodinjstvu na relaciji Škofja Loka–Kranj, tel.: 069/702-680 24000575

ZASEBNI STIKI

IŠČEM
GOSPO, staro do 50 let, za občasna srečanja, lahko si tudi močnejše postave, tel.: 071/357-369 24000606

PRIJATELJA, starega od 58 do 69 let, nealkoholik in nekadilec, vdovec in da ima osebni avto, tel.: 040/855-472 24000618

RAZNO

ODDAM
GROB na starem delu kamniških Žal. Grob je dvojni, tel.: 031/640-736 24000571

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 92. letu se je poslovila mama, stara mama, prababica, teta, sestra

FRANČIŠKA BOBNAR

rojena Podjed, iz Most pri Komendi

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče in darove za sv. maše. Hvala župniku p. Cristianu Balintu za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Pogrebnik, pevcem kvarteta Grm. Iskrena hvala osebju DSO Kamnik in MGD Komenda za vso oskrbo. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni
Februar 2024

*Draga mama, za vedno boš
v naših srcih ostala srečna
in za vse nas večna.*

ZAHVALA

V 95. letu je v Bogu zaspala naša draga mami, mama, tašča in sestra

MARIJA PAVLIČ

roj. Tolar, iz Železnikov

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in besede tolažbe. Hvala p. Francu Kejžarju za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo ter duhovno podporo v zadnjih letih. Hvala tudi pevcem Župnije Železniki za čutno zapete pesmi. Iskrena hvala vsem, ki ste se od naše mame poslovili in jo pospremili na njeno zadnjo pot.

Hvala vsem, ki ste kadarkoli polepšali njeno življenje in jo boste ohranjali v lepem spominu.

Žalujoci: Magda in Irena z družinama

OSMRTNICA

V 98. letu nas je zapustil dragi ata

MIRKO BAJŽELJ

p. d. Mihov iz Stražišča

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 12. marca 2024, ob 15. uri na pokopališču v Bitnjah. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

V 97. letu se je poslovil

CIRIL PAPLER

po domače Kozjekov Ciril iz Spodnje Besnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovane sveče in svete maše. Posebna zahvala velja vsem zaposlenim v Domu Taber Cerklje, kjer so zadnjih osem let srčno skrbeli za Cirila. Zahvaljujemo se župniku Igorju Jerebu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem kvarteta Lipa, nosačem, gasilcem in pogrebni službi Pogrebnik. Iskrena hvala vsem neimenovanim, ki so se od Cirila poslovili, ga pospremili na zadnji poti in mu namenili lepo misel.

Žalujoci vsi njegovi

*Prišla bo pomlad,
na delo vabila,
ne bo te zbudila.
Z menoj bo jokala,
z menoj šepetala
bo tvoje ime ...*

ZAHVALA

Nepričakovano se je od nas po kratki bolezni v 77. letu starosti poslovil mož, oče, stari oče in brat

FRANC PETRIČ

po domače Zahlevarjev Franci iz Vašce pri Cerkljah na Gorenjskem

Ob nenadni in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. Posebna zahvala timu Kliničnega oddelka za hematologijo UKC Ljubljana, posebej dr. Karli Rener in dr. Gorazdu Jakošu. Hvala Bolnišnici Golnik za zdravljenje in pomoč ob slovesu. Hvala družbi Regia Group Kranj, PE Primskovo in Kolektivu Marijinega vrtca Cerklje. Hvala vsem za izrečena sožalja, podarjene sveče, mašne namene in darove za nove orgle v Cerkljah. Še posebej hvala gospodu župniku Martinu Lebanu in bratu duhovniku Ivanu za lepo darovano sveto mašo. Hvala cerkvenemu pevskeemu zboru za ubrano petje. Hvala tudi pritrkovalcem, ki so njegovo zadnje slovo naznanili z zvonom. Hvala trobentaču Samu Erzarju Frantarju. Hvala pogrebni službi Pogrebnik Dvorje. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ob slovesu izrekli veliko lepih besed o njem. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi
Vašca, Poženik, Breg ob Savi, Rovte, 24. februarja 2024

V SPOMIN

*Cvetele so rože,
zorele so češnje.
A danes ni te na vrtu, ni te v hiši,
le glas tvoj v daljavi seliši.*

*Brez tebe dan je noč,
brez tebe smeh je jok.
Dom brez tebe, ni je večje bolečine,
a ljubezen tvoja stkala večne je spomine.*

Pred desetimi leti 6. marca je odšla k Bogu zlata mami in žena

PAVLA REŽONJA

z Zgoše

Mami, deset let je, kar si odšla na svojo zadnjo pot. A po poti, po kateri si odšla, se vračaš nazaj ... tiho, v neki čudežni svetlobi, z neskončno ljubeznijo.

Iskrena hvala vsem, ki se je še vedno spominjate.

Zgoša, Mojstrana, 6. marca 2024

Obrazi žensk v čipki

Klekljarsko društvo Deteljica iz Gorenje vasi, ki letos praznuje dvajsetletnico delovanja, je v Dvorcu Visoko pripravilo razstavo klekljanih čipk, na kateri so v ospredje postavili obraze žensk in deklet.

MATEJA RANT

Visoko – V počastitev praznikov v marcu, ki so posvečeni ženskam, so tokratno razstavo v Klekljarskem društvu (KD) Deteljica zasnovali okrog obrazov žensk in deklet. Čipke za razstavo je po besedah predsednice društva Vide Šubic pripravljala enajst njihovih članic, ki so se lotile precej zahtevnega dela. »Prav zato, ker je klekljane portrete tako težko izdelati, jih redko vidimo na razstavah.«

V KD Deteljica se že pripravljajo na pregledno razstavo ob dvajsetletnici društva, s katero se bodo članice predstavile poleti, tudi sicer pa zelo rade pokažejo svoje delo, v katerega vložijo veliko truda, je poudarila Vida Šubic. Prav zato

V Kulturnem društvu Deteljica so pripravili razstavo klekljanih čipk, na kateri so v ospredje postavili obraze žensk in deklet. / Foto: Gorazd Kavčič

so se odločile, da pripravijo še razstavo, ki so jo posvetile ženskimi prazniki v

marcu. »Na ta način ohranjamo stare vzorce, obenem pa za vsako razstavo pripravimo tudi kaj novega.« Tokrat jim je precej vzorcev znova narisala njihova članica Zvonka Kogovšek. Vod-

izdelki. »Tokrat jih krasijo ženski obrazi iz zlatih nitk iz zlatih rok,« je poudarila. Članice KD Deteljica pa so za kavarno izdelale tudi namizni okras v obliki močvirskih samoperk, ki rastejo

Razstavo si bo mogoče ogledati predvidoma do sredine aprila v času odprtja kavarne, za skupine pa ob predhodnem dogovoru ogled omogočajo tudi zunaj odpiralnega časa kavarne.

jo Kavarne Visoko Martino Ambrožič Tušar veseli, da so klekljarice prostore dvorca znova polepšale s svojimi

na pobočju Blegoša in jih kot kristusove srajčke v svojem delu Cvetje v jeseni omenja tudi Ivan Tavčar.

Razstavo so klekljarice tokrat posvetile ženskimi prazniki. / Foto: Gorazd Kavčič

Ženska statistika

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) kažejo, da je število žensk v lanskem letu znašalo nekaj več kot milijon prebivalk s povprečno starostjo 45,4 leta. Razmerje

med spoloma se spreminja z leti, pri čemer do 62. leta starosti prevladujejo moški, nato pa se število žensk poveča. Kot ugotavlja SURS, imajo ženske v povprečju višjo izobrazbo kot moški. Medtem ko je v Sloveniji stopnja delovne aktivnosti

žensk nad povprečjem držav članic EU, se ženske soočajo s plačno vrzeljo, ki je po podatkih SURS za leto 2022 znašala 6,1 odstotka. Terciaro izobrazbo je predlani imelo 29,9 odstotka žensk, starejših od 15 let, medtem ko je bil delež pri moških nekoliko nižji, 21,1 odstotka.

Razlike v plačah so najbolj izrazite med prodajalkami in prodajalci, najmanj

pa med uradnicami in uradniki.

Kljub temu so ženske na splošno zadovoljne s svojim življenjem, kar odraža povprečna ocena 7,7 na lestvici od 0 do 10. Najvišjo stopnjo zadovoljstva so izkazale ženske v starostni skupini 26–35 let, na splošno pa so Slovenke s svojim življenjem najbolj zadovoljne ravno v gorenjski regiji.

vremenska napoved

Večinoma bo oblačno, danes bodo možne rahle padavine. Jutri zjutraj se bodo od zahoda razširile nad vso Slovenijo, popoldne pa bodo marsikje ponehale. Meja sneženja bo na nadmorski višini okoli 800 metrov, čez dan pa se bo dvigala. V nedeljo bo oblačno in deževno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

3/6 °C

SOBOTA

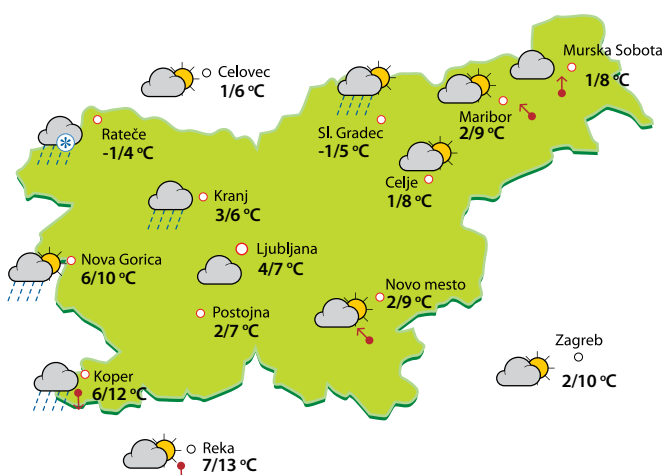

3/8 °C

NEDELJA

4/9 °C

To je dan, ko slavimo vse ženske

Danes slavimo ženske. Zanimalo nas je, kako na dan žena gledajo mimoidoči. Kaj jim pomeni, kako vidijo položaj žensk, smo že dosegli enakopravnost spolov?

Nika Kralj, Škofja Loka:

»To je dan, ki slavi ženske. Slavi ženske kot osebe, ki lahko dosežejo vse, kar si želijo. Zame je to praznik, ki slavi enake možnosti, vendar vseeno poudarja določene razlike med spoloma. Zdi se mi, da smo se zelo približali enakopravnosti, ampak možnosti za napredek so vedno, sploh na primer v delovnem okolju. Se je pa stanje zelo izboljšalo.«

Rok Šivic, Škofja Loka:

»Zame najpomembnejši ženski sta partnerica in moja mami, svojo naklonjenost pa bom pokazal s kakšno čokolado, bombonjero ter šopkom rož. Mislim, da smo sedaj kar dosegli enakopravnost spolov. Ženske so direktorice, tajnice, voznice, sodnice, kar si želijo postati. Mislim, da smo že tam.«

Anka Rolih, Škofja Loka:

»Zame je to dan za svobodo. Sploh zdaj, ko sem upokojena. Od moje mladosti do danes je položaj žensk neprimerljiv, zelo smo napredovale. Čeprav so težki časi, danes živimo bolje, kot smo živeli v časih. Bom pa dan žena preživela z otroki, vedno pridejo, najbrž bom kaj skuhal.«

Branko Lampe, Škofja Loka:

»Dan žena je zame praznik vseh žensk, mam, žen. Najpomembnejša ženska v mojem življenju je zagotovo mama, ki jo bom ob dnevu žena obdaril s kakšno rožico. Zdi se mi, da je položaj žensk v trenutni družbi precej dober, je pa seveda odvisno od tega, v kateri družbi smo. Je pa napredek vselej možen.«

Andreja Novak, Gorenja vas:

»Zame je dan žena dan, ko so se ženske borile za svoje pravice. Precej smo si že izborile, ampak se mi zdi zadnje čase, da nekateri želijo to nekoliko uničiti. Stari smo že naredili dovolj, zdaj pa je na mladih, da se borijo dalje. Ne pričakujem pa nobenih daril, nikakor.«

N. T. / Foto: Tina Dokl

NA GLAS

aforizem

Kaj pa zdaj: sinoči sem drago pozabil vprašati, če ji lahko danes čestitam za dan žena!?

Milan Fridauer - Fredi